

M. III, Nr. 10

Sėvynė

Organas
S. L. A.

„In mokslų ir mokslų su norais plauziais
Jis mūsų garbės atdarys!
Jis vardą Lietuvos apdėngs spinduliais!
Jis mūsų didvyrių lopsys!“

HARPER ENG. COLS. CO.

SPALIS

1898 M.

Entered as Second class Matter at the Post Office at Plymouth, Pa.

Tėvynė

Organas S. L. A.

Pilniems Susivienijimo Liet. Am.
sanariams siuncziasi dykai,

ne sanariams Susiv. kasztuoja 50c.
ant metų,

in Europą 50 kapeikų arba 1 mar-
ke su prisiuntimu in parubežę.

Prekė Apgarsinimų.

1 colis vienų kart ant 1 szpaltos 1 dol.

1 colis per metą 8 dol.

Pinigai už apgarsinimus turi but
prisiųsti isz virszaus.

Tėvynė

Offical paper of the Lithuanian
National Alliance. Published every
month.

— AT —

PLYMOUTH, LUZ. Co. PA.

Has the largest circulation of all
lithuanian publications in th United
states of America.

Subscription only 50c. a year.

Rates of advertising.

1 inch once \$1,00

1 inch a year 8,00

Terms: pay in advance.

Pinigus ir rasztus į „TEVYNES“ rėdystę reikia siųsti ant „Susiv.“
prezidento vardo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Parasze Fr. Jonas.

— Tasa. —

Luzerne's Pavietas.

(Lakawanna Cannty).

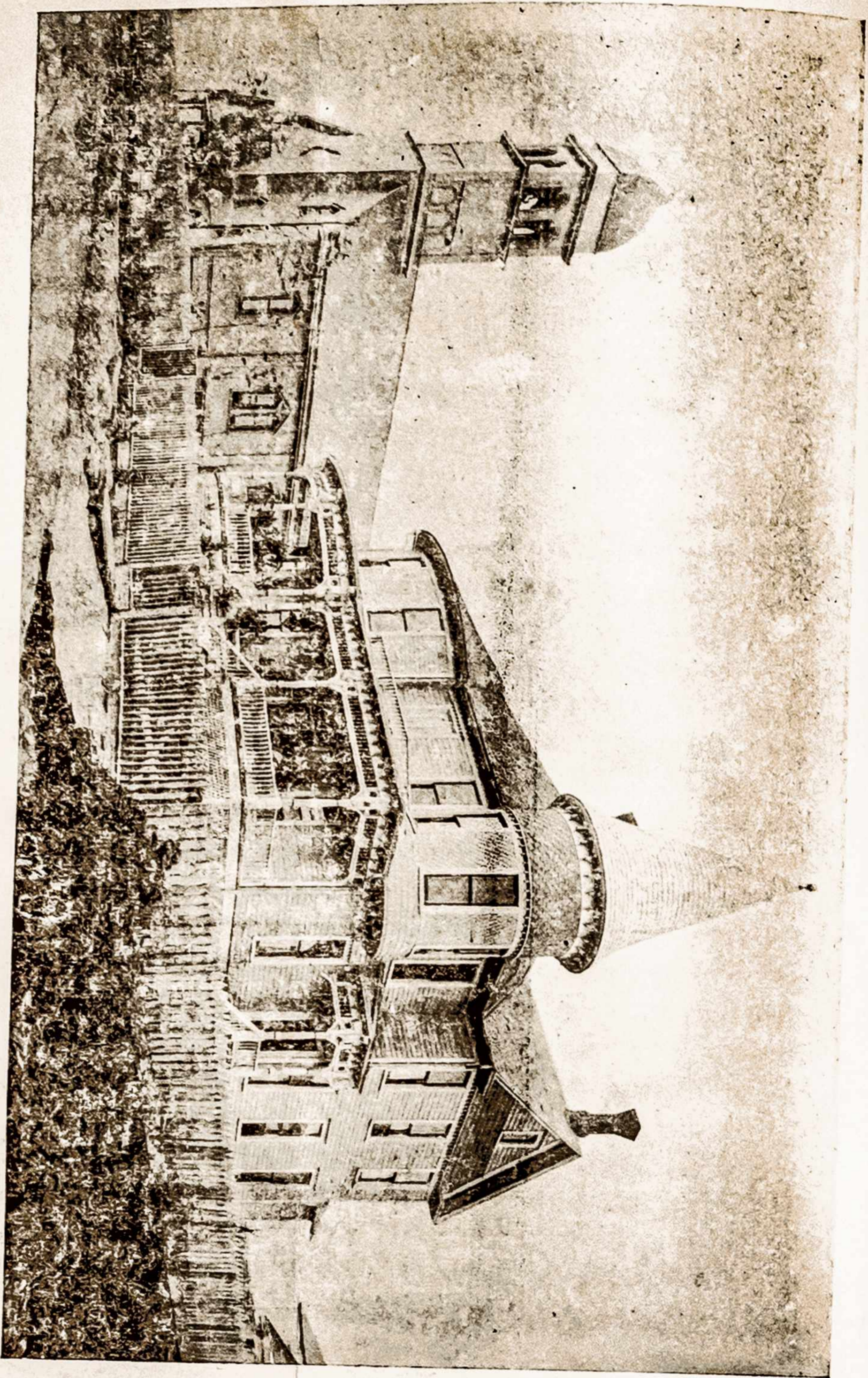
Scranton.

Žingeidu butu patirti, kiek viso yra „Luzernėse“ lietuvių? Buvęs Wilkes Barrių klebonas kun. A. Kaupas 1897 metuose apskaitė priėjusių Wilkes Barrėj prie velykinės išpažinties abejos lyties arti 800. Szeimynų tame pat laike buvo ten 168 Met. 1898 priėjusių velykinės buvo tik 672. Skaitlius sumažėjo bedarbės delei. Išvedant pagal analiogiją iszeis, kad szeimynose viso yr' ypatų apie 692, pavienių yra apie 300, viso aplinkui Welkes Barrius lietuvių 992 1).

Plymoutho aplinkinėj 1898 metuose atrasta szeimynų viso 325. Tuose pat metuose prie velykinės išpažinties priėjo viso 1247 (857 vyriskos lyties ir 390 lyties moteriskos). Priskaiczius naujai atvykusius į Plymouthą ir kitur išpažintį atlikusius (tokių sužinota 76), pridėjus neinanczius prie išpažinties (į 40), lietuvius protestonus (į 50 ypatų), prigulinczius prie lenkų parapijos, į (100 ypatų) iszpuls, kad Plymoutho apielinkėj lietuviszko gaivalo yra į 2130 ypatų 2).

Pittstono apygardėj szeimynų surasta 394, vyrų nevedusių 923, vaikų 932, pridėjus keletą lietuvių protestonų ir ke-

1) Kun. Kaupas ir kun. Balcevyezlus. 2) Kun. A. Burba ir kiti.

FOREST CITY LIET. BAŽNYČIA IR KLEBONIJA

letą niekur neprigulinczių, iszeis, kad lietuvių ten yra į 2349 3).

Scrantone, Gegužio mėnesij, 1897 m., suraszyta ypatų 1632, su neprigulincziais prie bažnyczios ir keliais lietuviais protestonais iszeis, kad lietuvių yr' bent į 1832 4).

Forest Cityj m. 1897 surasta: vyrų 318, moterų 87, vaikų lankankanczių nedėlinę mokslainę 12, kudikių 142, viso 559 (Szelmynų buvo 79) 5).

Wilkes Barre ir apie Nanticoka.....	1992
Plymoutho ir aplinkui.....	2130
Pittstone.....	2349
Scrantono apielinkėj	1832
Aplink Forest City.....	559

8862

Kaip Schuykillo lietuviszkose anglių kolionijose, teip ir „Luzernėse“ skaitlius lietuvių greitai augo. Del paveisdos: Plymoutho parapijoj, kaip rodo parapijinės knigos, 1890 metuose buvo tik 30 kriksztų; 1894 m. kriksztų buvo 95, o 1897 metuose net 131. Arba Scrantone: 1895 m. buvo kriksztų 58, o 1897 — 103. Szliubuose skirtumas menkesnis ir ne teip vienodas; užtėmyta padėkime, kad visame anglių aprubyj 1897 metuose skaitlius apsivedanczių, bedarbės del, sumažėjo bent ant $\frac{1}{3}$, jei ne daugiaus. Teip: Plymoutho 1896 m. szliubų buvo 45, o metuose 1897 tik 23; Scrantone 1897 m. szliubai 29, o 1896. tik 16, panėsziai ir kitose kolionijose.

Mirtinumas, isz priežasties darbo kasyklose, czion kur kas mažiaus baisus nei Schuykillo paviete, kadangi apie Wilkes Barre anglies gyslos yra kur kas žemesnės ir darbai menkiaus pavojingi.

Ant szito apraszymo užbaigiame statistiszką apraszymą vidurinės Pensylvanijos lietuviszkų kolionijų.

Prisiziurėkime dabar tenykszczių lietuvių darbui, uždarbiui ir naminiam gyvenimui.

Dirbamose diencese, penktoj valandoj isz ryto, brėkeriai pradeda szvilpti, kelia ir ragina darbinikus į kasyklas. Ap-

3) Kun. M. Szedvydis. 4) Kun. A. Kaupas. 5) Kun. J. Kuras.

sivilkę mainierinėmis drapanomis, juodomis, suodinomis, užsikabinę ant peties blekinę su pietais („dinerkę“ - dinner-can), kurie paprastai susideda iš szmotelio mėsos, baltos duonos ir poros puodukų kavos, prisisegę prie kepurės lempučę; eina mainų darbininkai į kasyklas. Ateina ties brėkeriu, t. y. fabriku. Ten yr' szulinys arba skylė kurią mus žmonės iš angliszko vadina szaftu (-haft). Per szaftą, tam tyczia pritaisytame ant rėtežių arba lenciugų lopszyj, leidžiasi po žemę. Nesykį reikia leistis 700 ir 800 pėdų gylio. Išlikę iš lopszio darbininkai pasijunta beėsą maino e. Anglis, žemėje eina sluogsniais arba gyslomis. Sluogsniai nevisur buna vienokio storio, kur daeina tik iki kelių, keletos mąstų, o kaip kur siekia net iki 30 ir 40 mąstų storio. Taigi nuo „szafto“ arba anos skylės pirmiausiai yra pravesas po žeme vienas arba keli perėjimai, iš angliszko „gengvės“ (gangway), mes sakytume požeminiai vieszkeliai, nuo 15 iki 16 pėdų pločio ir nuo 8 iki 10 pėdų angszcio, teip kad ja galima butu pervežti karus (vagonus) prikrautus anglų. Abi pusi „gengvių“, kaip traukiasi anglų gyslos, teip anglekasiai ima anglį, vienog ne kur katras nori, tik mainų užveizdōtojai arba „bosai“ jiems darbus paskiria paailui, szale vienas kito, brustuose, ir laužia anglį ne perdēm, bet tarpais, palikdami storas anglies sienas arba piliorius (pillars); tie pilioriai prilaiiko virszų, kad kartais neužgriutu. Tankiai bet pasitaiko, kad ir pilioriai nelaiko, anglis ar uola virszui pradeda „braszkėti“, tada darbininkai turi statyti ramszczius iš medžio arba akmens, jei da mato, kad atsiliuosavusį virszų galės sulaiikyti, jei ne, tai kuoveikiausiai szalinasi iš mainų. Kur anglis yr' minksztesnė, atliuosuoja ją anglekasiai pikiais (pick); kietesnę gi turi szauti paraku arba dinamitu „Prilioduotus“ karus, uždėtus ant rėlių (szynų), veža mulai. Varinėja mulus jauni pusberniai, kurie vadinasi „dreiveriais“. Teip iszrado „mainos“ viduryj, kur nesykį dirba szimtai darbinikų. Požeminiai keliai „gengvės“ traukiasi kartais labai toli, per kelias ir per keletą ang. mylių. Sykais eina augszty, sykais leidžiasi žemyn, kartais sukinasi, kartais kryžiavojasi, vietomis yra platesnės, vietomis siauresnės, pagal tai, kaip eina anglinės gyslos.

Anglys priskeltos mainose nėra grynos, randasi jose pilna žemių ir akmenų arba „szleitu“ (slate), reikia jas išvalyti. Valymas anglių atsilieka taip vadinamame „brėkeryj“ (braker), pastatytame ant žemės paviršiaus, virszui „szafto“. Iš visų „mainų“ „drėveriai“ atvaro pilnus anglių karus prie szafto, t. y. prie išėjimo. Ten, tam tykslui pritaisyti vindai gabena karus į virszų ir mechaniskai išyerczia iš jų anglis ant taip vadinamos pletformės. Ant pletformės stovi keli darbininkai su spatais ir stumia nelygius grumus tarp didelių geležinių volų, kurie juos triuszkina savo geležiniais dantimis.

Sutrupintos tokiu budu anglis puola ant dratinių grotų, iš kurių pirmos yra labai retos: stambius szmotus anglies užlaiko, o maži byra žemiaus ant antrųjų grotų, jau tankesnių už pirmaisiais ir taip toliaus. . . . Iš paskotiniųjų grotų išbyra tik smulkmenos, sumaiszytos su žemėmis.

Teip tai, su pagalba tokios prietaisos, anglis buna išskirstyotos į gatunkus, bet da neiszvalyotos. Del valymo leidžia jas į tam tyczia pritaisytas rynas arba lovius, kuriais jos slenka žemyn, o prie kiekvienos rynos arba lovio sėdi vaikėšas ir renka iš anglių akmenis (pikiuoja szleitus — pick slaites). Teip perrinktos anglis puola į žemiaus pritaisytas dideles skrynes ir jau gali eiti į didelius miestus ant pardavimo.

Savininkais mainų kartais yra pavienės ypatos, bet tankiausiai valdo anglekasyklas kompanijos, kurios turi po kelis deszimtis brėkerių. Didesnės iš kompanijų: „Philadelphija and Reading“ (Schuylkillo ir Northumb. paviete), „Lehingham Valley“ (Schul. ir Luzernės), „Delevar aud Hudson“ Lackavannos ir Luzernės „Pennsylvania“ (Schulk. ir Luzernės) yra kartu ir savininkais placziai iszzakojusių linijų geležinkelio.

Savo „ofisus“ (offices — kancelerijas) kompanijos turi didesniuose miestuose, o prie anglekasyklų laiko perdėtinis, kurie vadinasi superintendentais (superintendent), vienas ant kelių brėkerių, o prie kiekvieno brėkerio yra vėl gaspadorius, vadinamas „bosu“ (boss).

„Bosas“ kėravija visais brėkerio darbais, priima arba at-

stato darbinįkus, paskiria jiems darbus. Po jo užveizda yra „faierbosiai“ (fierbos), prižiurinti, kad mainose neatsirastu per daug gazo ir loderbosiai (load-bos), prižiurinti kad karų prikrovime, stumlyme ir pervežime butu tvarka, — ir kitokie perdētiniai. Mus žmonės vienog ant perdētinių retai kada, veik niekad, nedasigauna, dirba visi kasyklose kaipo mainieriai ir paprasti darbinįkai.

Mainierystė yra tai fachas; mainierys yr' meistru ir ant to turi iszducti egzaminą priesz tam tyczia rėdo paskirtus egzaminatorius: turi mokēt sziek tiek angliskai susikalbėti, pažinti budą kasimo anglių, žinoti, kur randasi pavojingas mainose gazas, vadinamas „solperiu“ (sulphur), mokėti tą gazą isz mainų „iszvaryti“, pažinti, kur uola nedrucziai laikosi, žinoti, kur ir kiek prie kokios anglies skaldymo dėti parako arba dinamito ir t. p.

Apart to, turi prisiegti, kad bent 2 ar 3 metus yra prie mainų dirbęs. Kurs neiszdavė egzamino, neturi „mainierinių popierų“, t. y. paliudijimų, tas gali dirbti mainose tiktai kaipo „lėberys“ — gize is 1). Kartais mainierys laiko prie savęs po kelis ir po keletą „lėberių“. Lėberys pagelbsti mainieriui iszgręžti, „iszdryliuoti“ (drill-grąžtas) del parako skyles, užtiesti rėles arba szynas ant kelio ir prikrauti, „prilioduoti“ karus anglių.

Mainierys uždirba daugiaus už „lėberį“. Jei dirba nuo adynų, tai kompanija mainieriui skaito 20 centų už valandą arba 2 doleriu ant dienos, (10 valandų per dieną), o „lėberiuui“ duoda tik 17 centų už adyną arba \$170 centų už dieną. Nuo valandų vienog mainieriai retai kada dirba, ki-ba jei butu koks abelnas mainose darbas, szejp visados dera-si isz kontrakto, imdami nuo 3 iki 5 dolerių už mąstą isz-muszto akmens, jei reikia muszt skylę per uolą, imant į plo-tį ir į augstį tiek, kad galētu praeiti mulis su karu (15 iki 16 pėdų pločio ir 8 iki 10 ilgio) arba, laužant anglis, susidera nuo karų (vagonų), už kiekvieną pridėtą karą anglių gauna nuo 60 iki 75 ir 90 centų už karą (toks karas talpina nuo 3

1) Isz lietuvių, abelnai iman', galima sakyti, jog didesnė pusė turi „mainierinės popieras“, nekurie tikrai yra sudėją formalizką egzaminą. kiti apvilngai popieras iszsdirbo tretį vėl, dirba su popieromis savo giminių arba draugų, kurie yra iszvažiavę atgal į tėvynę arba yr' užsidėją kokį „biznį“.

iki 4 tonų). Mainierys „lėberiams“ iszmoka paprastai nuo savaitės, bet ne tiek kiek nori, tikrai mokestis per mainų užveidas yra piskiriama. „Drėveriams“ arba varinėtojams kompanija moka nuo dienų arba geriaus nuo valandų. Nuo 10 iki 12 centų už valandą. Teippat ir „szleitpikiams“. „Szleitpikiams“ tankiausiai buna vaikai, pagal tiesą, turinti virsz 12 metų, arba seniai, sužeisti, paliege, negalinti po žemę sunkaus darbo dirbti. Tie tai uždirba nuo 7 iki 10 centų ant adynos.

Pagal szitas prekes izrodytu, kad darbinikas prie anglių uždirba gana gerai. Teisybė, jeigu darbas pasiseka. — anglis smagiai griuva, jei anglije nėra akmes, „rako“ (roack), jeigu kompanija pristato kiek reikiant karų; tada mainierys uždirba per mėnesį 75— 100, o kartais ir per szimtą dolerių, „lėberys“ gauna nuo 40, 50 iki 60 dolerių. Bet geri darbai ir gera laimė retai kam pasitaiko. Blogiausiai tas, kad paskutiniuose metuose pradėjo labai silpnai dirbti. Yra padėjimas dirbti 6 dienas per nedelį, po 10 valandų kasdien, , diena į dieną, pilną laiką niekad neiszdira. Geriausiuose metuose, dirbant gerai, izdirba apie 300 dienų, vidutinszkai dirbant — į 200 dienų per metus, o prastai bedirbant, kartais nepadaro nė 100 pilnų dienų. Tankiai mat pasitaiko, kad mainierys kelis mėnesius be darbo iszsėdi. Tankiai pasitaiko, kad per kokią pusę metų, arba ir per isztisus metus, brėkeriai dirba tik po dvi, po tris dienas ir tai nepilną laiką, tik du dienos treczdaliu, t. y. 6 valandas ir 20 minutų kas dien. Atsitinka vėl, jog darbas buna teip blogas, kad izdirbus isztisą mėnesį, iszmokėjus už paraką, mainieriui suvis menkai kas, kartais nieko nelieka. Amerikoje darbinikas nieko teip dideliai nebėduoja, ant nieko teip nesiskundzia, kaip kad ant bedarbės. Nėra darbo, nēr' nė mokesties. Prieg tam, jeigu priminsime czion pavojų, kokis gali patikti anglekasį mainose: kiek kartų užmusza arba sužeidzia darbinikus puolanti isz virszaus anglis, akmuo, uola, užslėgia žemė; kiek kartų szuvis pagauna; gazas „solperis“ sudegina 1), kiek syk, jeigu dirba, „picziuose (pitch-statumose) nupuola į „brustą“; kiek sykių karai, patamsa, siaurais takais bevaikscio-

1) Solphur, angl. nis gazas.

jant, sutrina; kiek visokių kitokių nelaimių atsitinka, jeigu tą viską apsvarstysime, jei atminsime, kad darbas po žeme yra nesmagus, nesveikas: kalti, gręžti, skaldyti uolą, kilnoti sunkius akmenines anglis, yra sunku; pasirodys, jog buvis mainieriaus Amerikoj, net prie vidutiniszko uždarbio, nėra užvydėtinu. Bet mainierys, pripratęs mainose dirbti, ne'tmena ant tų visą nelaimių ir pavojaus! O nors bedirbant yra suvargęs ir juodas, suodinas, pargrižęs namo, apsiprausęs, pasilsėjęs, pasivalgęs, apsirėdęs, kada iszeina ant ulyczios, ant susirinkimo arba į kokią publiczką vietą, yra lygus ponas tam, kurs jam duoda darbą, bosui, ir tam, kurs turi tukstanczių tukstanczius ir valdo kastynes, kur jis, mainierys, dirba.

Prisižiurėkime dabartės arcziaus naminiam gyvenimui lietuvių anglekasyklų distrikte.

Vienas angliszkas laikrasztis raszė, kad „foreigneriai“ — praszaliecziai, prie kurių ir mus lietuvius priskaito — „gyvena szantėse (shanty — pasziurė), kurias patys susikala isz lentų. Langai tose „szantėse“ nelygus, durys vienos atsidaro į vidų, kitos į lauką. Viduryj lovos, stalai, suolai ir yra paczių daryti"... Man vienog mažai teko matyti, kad panėsziose pasziurėse lietuviai gyventu, visų viso macziau tokią tik vieną. Bet prie virsz apraszytų „szanczių“ labai arti galima prilyginti nekuriuos „kompaninius namus“, ką styri sukalti szale brėkerio, o už kuriuos kompanija nuo darbinjūų ima gan' augsztą randą. Bakužė, neva ant dviejų gyvenimų, sukalta isz placzių lentų, per kurias vėjas be jokios periszkados eina į vidų: vienas ruimas del gyvenimo, kitas del virimo, du ruimai augsztai po pastryge del gulėjimo, szalti, apleisti, o — ir už tai darbinjūkas turi mokėti nuo 4 iki 6 dol. ant mėnesio. Tokie gyvenimai randasi teip vadinamose anglinėse „peczėse“ (patch — kaimas), bet ir tos buveinės, jei yr' priderancziai isztaisytos, mandagiai užlaikytos; iszrodo kartais gana patogiai. Geriaus lietuviai gyvena miesteliuose, ypatingai tie, kurie turi savus namus. Susirinkęs kelis szimtus dolerių lietuvis mainierys perka „lotą“ (lot — sklypas žemės) paprastai 25 x 120 pėdų didumo. Moka nuo \$300 iki \$600 d. Budavojimo hipotiszka kompanija, jei tik žeme iszmokėta, pastato jam namą, kokį nori, tik paskiaus, pa-

mėnesiui, turi mokėti į hipoteką skolą ir procentą. In dešimti metų namas jo, o moka į kompaniją veik tiek, kiek mokėtu randos.

Pažinkime tokį mainieriaus gyvenimą arčiaus. Isz lauko iszveizdi labai patogiai. Visados ant dviejų gyvenimų; augsztai ir žemai isztaisyti „porcziai“ (porch — gonkos), su iszpjautais arba isztekintais pamarginimais; langai dideli, szviesus, su puikiomis langinėmis; stogas guntais dengtas — kaip kokis poniszkas rumas Lietuvoj. Pažiurėkime, kaip tokius namus stato. Kaip „lotas“ yra platus, (25 pėdos), teip platų paprastai kasa ir pamatą, pailgindami aną iki 30 pėdų. Pamatą, apie 1 mąstą gilų, iszmurina aplinkui akmenais, pakeldami apie mąstą, kaip kur daugiaus, kur mažiaus, ant žemės pavirsziaus. Pamatas užbaigtas, tada stato ant jo teip vadinamas rusztavones — staczius stulpus, sudrutina juos skersiniais, sudeda adverijas, palieka langus, paženkliną padalinimus ruimų, paskui tiesia sparus, lotas ir jau pusė darbo atlikta, reikia tiktai namus „iszpleisteriuoti“ (plaster — tinkas), t. y. iszmusztį viduryj balanomis ir isztinkuoti, o isz lauko apmusztį plonomis siauromis lentutėmis ir jas szviesiai apkvarbuoti, o bus viskas užbaigta. Terpu tinko ir lentuczių pasilieka vieta suvis tuszczia. Sienos, dalinancziuos viduryj vieną nuo kito ruimus, teipgi tik isz vienos ir kitos pusės isztinkuotos, virszui tinko tankiausiai iszmusztos margomis popieromis, o viduryj tuszczios. Teip stato Amerikoj medinius namus (frame buildings — rėminiai namai). Kasztuoja jie, statomi ant dviejų pusių, t. y. del dviejų szejmynų, nuo \$1400 iki \$2000. (Kartais stato namus ant vienos szejmynos; kartais vėl ant daugelio — trijų, keturių). Ineikime į vidų. Dailus frontiniai „porcziai“ perdalinti į dvi lygi pusi. Kiekvienoj pusėje yra durys, vedancziuos į namų vidų. Kaip „porcziai“, teip ir visi namai yr' perdalinti į dvi dali, del dviejų szejmynų. Surėdymas visų vienokis: trys kambariai žemai ir trys augsztai. Kiekvienas kambarys turi po 12 pėdų ploczių ir apie tiek jau ilgio. Nuo „porczijų“ frontinės durys įleidžia į pirmąjį kambarį, kurs yra paskirtas del priēmimo sveczių.

Toliaus bus.

Gelgaudiszkis.

Ant tiesiojo Nemuno kranto, žemiau Veliuonos, riogso apleisti, pusiau sugriuvę murai tvirtynės, vadintos senovėj Christmemel – krikščioniszkasis Nemunas 1), statytos kryžiokų XIV šimtmetyje, laike karszcziausių su lituviais karių. Storos sienos, subudavotos isz drutų plytų, aplinkui tvirtynę iszkasti revai, kurie reikale galėjo but prileisti vandeniui isz Nemuno, darė ją tvirta, ne lengvai apgalima senovėj. Sziądien revuose auga usnys ir kerai. Pilis apleista, mūrū suirę. Stogo jau niekur nēr. Boksztai, isz kurių kryžiokai laidydavo kulkas ant lietuvių, pusiau sugriuvę. Szviesiose halėse, kur tekėjo vynas, kur giedojo kryžiokams kariszkas giesmes bardai; guli kravos mėsžlų, kitose kriukšit artymo dvaro kumeczių kiaulės... Teip nyksta praitė!..

Krikščioniszkuose jau laikuose Christmėmelio pilis pateko szejmynai lietuviszkųjų magnatų Gelgaudų, bene XVII šimtmetyje. Nuo tada toj vieta ir pradeda vadintis Gelgaudiszkis. Gelgauda, valdytojas szito dvaro, laike 1830 metų lenkmečio, isimaiszė į maižtą, buvo vadu lietuviszkųjų partizantų ir paskiaus, kaip žinios po visą Lietuvą paplitę nesza, parsidavė maskoliams, — pervedė jis savąjį vaiską per prusiszkąjį rubežių ir sudėjo ginklus. Pažvelgtas pardavėjystėj likosi, visiems kareiviams ant Gelgaudos bemurmant, perszautu; perszovė jį jo-adjutantas. Padavimas nesza, kad kunas Gelgaudos buvo pamestas ties jo dvaru, Gelgaudiszke, apie kurį dar kalba, ir ilgai valkiojęsi be palaidojimo.

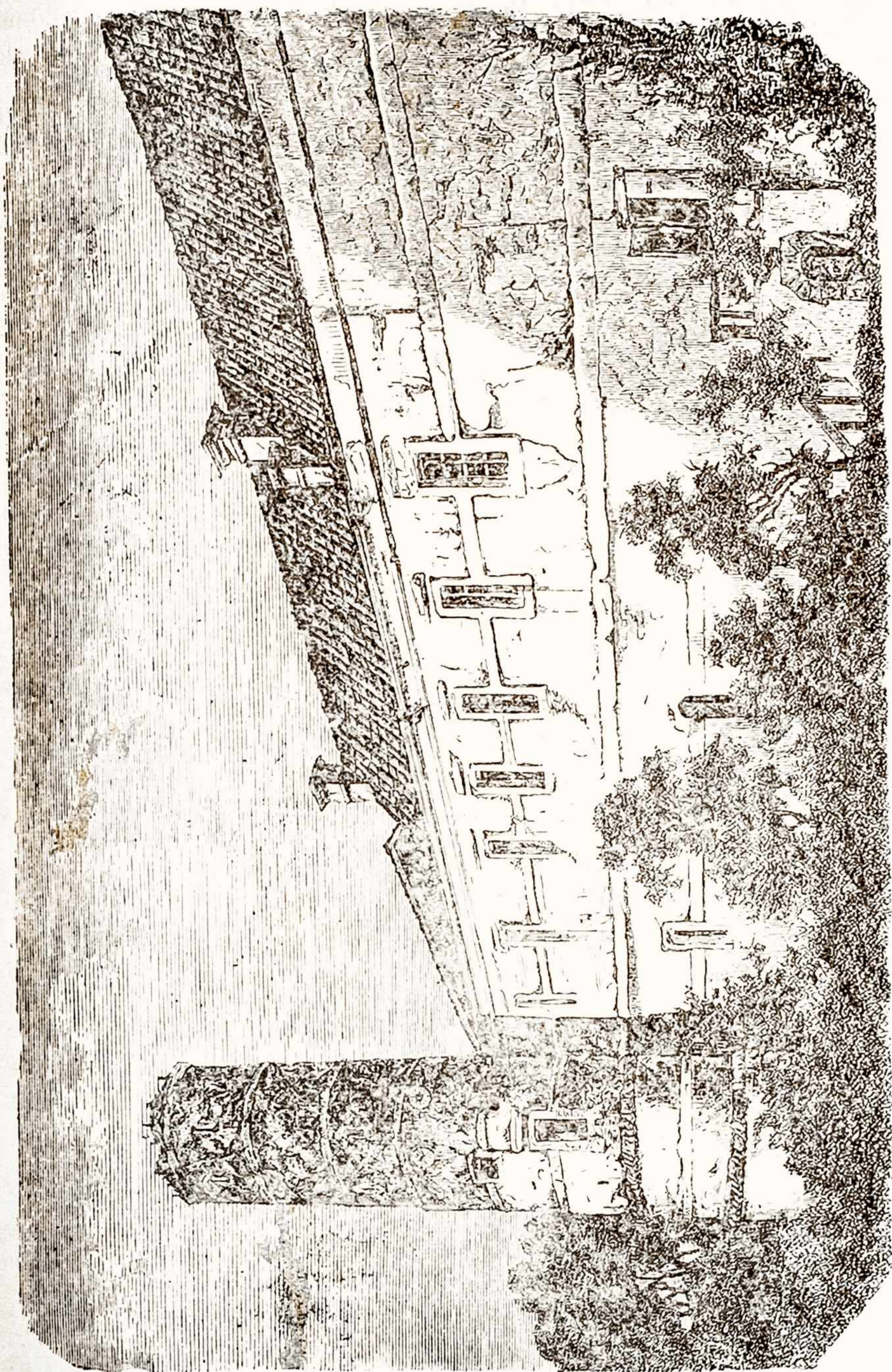
1) Lietuviai turėjo ją kitaip vadinti, bet sziądien vardas jos nėra žinomas.

Paveikslėlis, nuimtas prieš 40 metų, rodo, kaip tvirtynė iszžiurėjo, kad da ciela veik buvo.

Beje, tuoj kitoj pusėj, ant kairiojo Nemuno kranto, kur dabartės guli Keidelių dvaras, buvo anuose garbinguose žiluose laikuose kita kryžiszkiszkia tvirtynė, vadinama Baierburg (Bavaro piliš). Tos dvi pilys, Baierburg ir Christmemel buvo kaip ir viena tvirtavietė, isz kurios kryžiokai darė ant Lietuvos užpuolimus. Nemunas iki tai vietai mat buvęs jau krikščioniszkas Nemunas (Christmemel). Baierburgą įstatė Henrikis, kunigaikštis Bavarijos, nuo ko jis ir likosi pramintas Baierburgu. Toji pils ir galėjo buti užliejama aplinkui Nemuno vandeniu.

Bet nestengė kryžiokai ant visados užsilaikyti Baierburge ir Christmėmelij, nors ilgai jame vieszpatavo. Kronikieriai pasakoja, kad kryžiokus sunaikino ten labjaus jų paleistuvystės, neigu lietuvių galybė.

Baisiai turėjo buti didelės tos kryžiokų nedorybės, kad net padavimas isz tų laikų apie aną pasiliko ir likosi jau seniau rasztuose užraszytas. Vieną kartą kryžiokai, begrobdami Lietuvą, parsivedė nelaisvėn gražią, jauną lietuvaitę. Laike puotos pilij Baierburgo norėjo ricieriai mergele sugėdinti, bet prikaltinti anos prietorybės neįstengė. Kal meilus žodžiai negelbėjo, pradėjo ją visokiais budais kankinti. Nepergalėjo dōros lietuvaitės nė nožmumai kryžiokų, tik bekankinant, lyg pranaszystėj, praneszė ji kryžiokams, kad kora Dievo neužilgo pasieks juos už jų nedorus darbus. Ir iszties, vieną nakt' atsivėrė žemė ir prarijo viską: pilį ir jos gyventojus. Ir po sziądienai aplinkiniai gyventojai mato jauną lietuvaitę, bevaikščiojancią po kalną ir po kalno slėnį, ir po vandenis upės Nemuno.

GELGAUDISZKES PILIS. (Pavelkslėlis piesztaš i-š noturos).

Moksliszki isztyrimai.

Planėta Mars ir jos žingėidus kanalai.

Nekartą jau buvo raszyta po laikraszezius, ne iszskiriant ne lietuviszkųjų, apie vieną kaimyniszką mūsų žemei planėtą, saulės sistemo, apie Marsą ir jo žingėidzius kanalus, jungiancezius tarp savęs jures. Kanalai tie turi szimtus angliszkių mylių ploezio ir traukia-si ant kekių tųkstanecių mylių.

Planėta Mars panaszi į mūsų žemę, bet 6½ kartų už ją mažesnė. Sukasi ji aplink savo aszį, teip kaip žemė; ant apsisukimo reikalauja beveik teiposgi 24 valandų; taigi diena ant tos planėtos teip jau ilga, kaip kad ir ant žemės. Per dangiszką žiuroną matyt ant jo virsziaus kietžemiai ir jurės ir anie žingėidus kanalai. Ne vienas todėl matydamas tą viską, stato klausymą, ar yra ant tos planėtos toki jau iszmintingi sutvėrimai, kaip žmonės ant žemės? Ar ta planėta apgyventa?

Ant to klausymo vienog ir didžiausi mūsų mokslinikiai negal tikrai, teisyngai atsakyti, gal jie vien spėti, bet ar jų spėjimai teisingi, apie tai negalime persitikrinti.

Kada tasai mūsų žemės kaimynas savo kelionėj prisiartina labjausiai prie žemės, buva jis nuo jos ant 17,000,000 mylių. Nuo tokios tolimos ir su pagalba geriausių žiuronų negalima matyti viską, kas ant jo pavirsziaus yra.

Planėta Mars, žiurint ant jos ir be žiuronų, iszrodo kaip maža žvaigždu-tė rausvos parvos. Šviesus tarpai rausvos parvos turbūt yra kietžemiais ant jo pavirsziaus, dirva, matomai, turi daug geležies ir todėl kietžemių pavirszius yra rausvos par-

vos; tamsus gi laszai, kuriuos laiko už jurės, yra palszai žalsvos parvos. Per dangiszkus žiuronus tirdami ant tos planėtos, patėnijame pavirszių iszmargintą, ilgais tamsiais brukszniais. Brukszniai tie perkerta vienas kitą ir padirbti teip, kad rodosi lyg kad turėjo juos dirbti gerai iszmokinti inžinieriai, o ne gunta, kuri nemėgsta tiesių linių. Brukszniai tie arba kanalai yra neiszpasakyto didumo. Taigi iszpultu, kad maršecziai turi geresnius inžinierius nega mes. To dar neužtenka: 1888 m. itali-zkas astronomas Schiaparelli užtėmijo, kad tie kanalai, kaip kada pasidvigubina ir tai teip, kad vieną dieną matomas kanalas prapuola ir jo vieton pasirodo du paraleliszkaibėgantį viens prie kito, nuo 200–300 kyllionėtrų arba tiek jau viorstų. Kaip tuos apsireiszkamus iszaiszskinti, mokslinikiai nesilaiko vienokios nuomonės: prancuzai Perotin ir Flamarion tiki, kad tie kanalai yra tai tenyksezių gyventojų padirbti; profesorius Joly sako, kad tie neva kanalai yra tai kaip ir pylimai pasidarę nuo puolancezių ant Marso pavirsziaus daugelio smulkių jo mėnulių arba satelitų; Keronelli vėl tiki, kad kanaly ant Marso isztikro nėra; jeigu jie pasirodo, žiurint per žiuronus, tai tas paėina vien nuo to, kad mūsų žiuronai klaidžiai parodo.

Pradžioj sziu metų, du mokslinieciai: Antoniady ir kunigas Moret užsiėmė tyrinėjimais tų Marso kanalių ir per eiles tyrinėjimų, persitikrino, kad pasidvigubinant kanalai pasirodo tik tasyk, kada žiuronas negerai pritaisytas, taigi kad isztikro be-

sidauginancezių kanaly ten nėra, tik buvo mažesnis negu už idėjusi pluta, dvigubus klaidžiai parodo negerai nutaisytas žiuronas. Taigi mat, Antoniady iszaiszkino vien auuos dvigubus kanalus, bet vienlinki visgi ten yra. Juos kitas mokslinikas, kunigas Moret sziteip isz-

Moret stato klausymą, ar tie tamsus laszai, koki per žiuroną matyt ant Marso pavirsziaus, kuriuos jurėmis vadina, yra isztikro jurėmis? Jis sako, kad tokios jurės, kaip ant žemės, ant Marso negali but, todėl ir tie juodi laszai negal but juėmis. Per ilgą laiką tėmijęs su geriausiai instrumentais, jis persitikrino, kad Mar-o atmosferoj vandens gazų nėra ir vandens ten teiposgi ne daug, tai nėra ten nė jurių, užimancezių didelius plotus. Dar pereitų metų tėmytojai matė tuos kanalus, jungencezius ant pavirsziaus Marso tuos juodus laszus, kuriuos laikė už jures; tuli isztų kanaly traukė ir per tuos laszus, taigi per jures, vesti kanalus per jures, jeigu tie laszai butų jurėmis, jug negalima? Kurgi todėl gal but tie neva kanalai ant Marso pavirsziaus?

Kunigas Moret sako, kad isz savo tyrinėjimų jis persitikrinęs, kad Mars auszdamas, kaip ir kiti dangizki kunai, susitraukė, nuo to užsidėjusi ant jo pavirsziaus žievė suplyszo, pasidarė joje plysziai, kurie ir yra tais žingėidžiais kanalais. Vidurys arba branduolys Marso mat nesusitraukė teip kaip ant žemės, kadangi ta planėta, kaipo mažesnė, greicziaus užsidėjo pluta ir ji negalėjo atlaikyti vidurinio karszezio, turėjo suplyszti, pasidarė ant pavirsziaus plysziai, panėszus į kanalus; bes ir geriaus prisitaikę prie savo sąant žemės, prieszingai, branduolys lygų.

pasidarė kalnai ir slėnys. Apart plyszių ant Marso pavirsziaus, kur nekur turėjo pasidaryti ir įdubimai; kuriuose susirinko vandens ir susitvėrė jurės, bet jos neužima tokių didelių plotų kaip musiszskės. Nuo seniai mokintam svietui žinoma, kad oras ant Marso ne teip tirsztas, kaip ant žemės, — bus toks, kaip pas mus ant virszunių augsze iausių kalnų, kur žmonės negali gyventi.

Kalink klimato, vasaros laike visose žemumose tarp ekvatoriaus ir poliųszų sziluma buna vidutinė. Vandens, nors jų yra nedaug, įkaista nuo įkaitusio vidurio branduolio ir pakyla paveikslė garų, bet ne augsztai, nuo kurių auganti ant tos planėtos augmenys gauna užtektinai drėgnumo paveiksle tirsztos rasos. Ant augsztų vietų, ant kalnų virszunių, užtai, pagal isztyrimus Antoniady, žemos laike oro temperatura turi but apie 130 gradų žemiaus zero, taigi turi but tiek laipsnių szalezio. Kaip tik vandens garai prisigriebia kalnų virszunių, szaltis juos perkeiczia į szarmą, kuri uždengia kalnus, szarma ta matyt kaip kada ir per žiuronus. Tokiu budu matome sniegą ir prie poliųszų, nors ant Marso negal but nė lytaus, nė sniego. Kaip tik tuose kra-ztuose užstoja vasara, saulės spinduliai greitai nutarpina plėnas eiles szarmos ir ledo, ypacz, kad sziluma isz vidurių planėtos neduoda jiems per daug susistorėti.

Todėl, jeigu ant Marso ir yra gyventojai panėszus į žemės žmones, tai kaip matote, gyvenimas jų nelabai linksmas ir saldus. Gal but vienog, kad jie turi kitokias ypatingas ir geriaus prisitaikę prie savo sąant žemės, prieszingai, branduolys lygų.

Augimą augmenų ant Marso pripažįsta daugelis mokyntų. Seniai jau jie užtēmijo ant jo paviršiaus tamsią vietą, kurią iki šiol laikė už jures, bet kad ji neatmusza saulės spindulių, todėl negal but vandens paviršiumi. Vieta ta yra žalios parvos. Laike vosaros ir pavasario tamsai laszas yra aiszkiai žalios parvos,

bet į rudenį į asirodo ant jo geltonos plėtmos. Astronomas Lovelt sprendžia, kad ta tamsioji vieta turi but augmenų uždenyta, gal tur but giria, o joje toki medžiai, kurių lapai rudenių pagelsta, taigi negal but giria panaszia į mūsų spyglinius medžius, bet turi susidėti isz lapuotų medžių. Taip tai iszrodo žvaigždė Marsas, pagal moksliszkus isztyrimus.

Isz kur paeina mūsų žvėrys?

Ant to klausymo ne vienas at sakys, kad gyvenanti ant žemės visokių veislių gyvi sutvėrimai priviso per lytiszka veisimąsi, taigi, kad per sujungimą atsakanczių užvaisinanczių organų, kurie, iszduodami reikalingas sėklas, duoda pradzią užginti naujam vaisiui. Reikia vienog pridurti, kad ne visada ir mokyti buvo tos nuomonės. Priesz Christaus užgimimą garsus savo laike mokytas Aristotelės ir kiti jo laikuose gyvenę, tikejo, kad unguriai, žaleziai, vėžiai, varlės veisiasi isz dumblo pruduose ir upėse ir kad kirmėlės, kokių buva daugybė pastipusiuose žvėryse, pasidarę isz pavanczių paties kuno medegų. Dar 17 amžije mūsų metskaitliaus tikėjo, kad glistai, kurie veisiasi žmogaus vidurincuose, paeina isz syvų paties žmogaus kuno. Dar pirmutinėj pusėj dabartinio amžiaus, mokytiejie. Pucket ir Heckel tikėjo, kad smulkus vandeniniai sutvėrimėliai, sufusorijoms vadinami, teiposgi bakterijos ir kiki žemesni sutvėrimai gal paeiti ir veistiesi be jokio prisidėjimo tokių jau sutvėrimų, taigi, kad jie veisiasi neturėdami tėvų, buk jie pasidarę per susijungimą medegų, isz kurių susideda jų kunas. Taigi, geriaus pažinę tuos žemiausius sumokyti visada prisilaiko tos nuomonės, kad drauge su paėmimu gyvų nėra sutvėrimų nuo veisimosi tokių jau niuose laikuose gamtoj niekur nėra,

sutvėrimų, per jų prisidėjimą, yra gamtoj ir kitoki pasidauginimo arba veisimosi budai, prie kurių pirma buvusios gentkartės neina nė jokio dalyvumo, nauja gentkartė pasidaro visai savistoviai, be prisidėjimo kitų tos pacios veislės, taigi, tokį be tėvų veisimosi budą vadina archigoriga. Isz pradzių tikėjo, kad archigoriga arba veisimasi be tėvų gali atsitikti terp visų gyvų sutvėrimų, paskui tą pripažino tik žemiausių veislių sutvėrimams, kurie iki pakesnių laikų buvo mažiausiai isztirti, kadangi jų gynomis akimis negalima matyti del jų mažumo. Paskutiniuose vienog laikuose mokyti ir tų žemiausių sutvėrimų neaplenkė prie savo tyrinėjimų ir persitikrino, kad ir tie negali pasidaryti pat's, isz sudedanczių jų kunų medegų be prisidėjimo tokių jau sutvėrimų, teipgi ir tie mažiausi, beveik neturinti organų, sutvėrimai panaszus į dulkę organiszkos medegos, negali pasidaryti pats, bet veisiasi per prisidėjimą tokių jau sutvėrimų, taigi per prisidėjimą tėvų, t. y. teippat, kaip ir terp augsztesnių sutvėrimų, nors ir ne tokiu jau budu užsivaisina. Mokyti geriaus pažinę tuos žemiausius sutvėrimus persitikrino, kad ir terp jų nėra archigorigos, kad jos dabarti-

kad visi sutvėrimai ęsanti ant žemės isz dangaus meteoriszkų akmenų rapaeina nuo tėvų tos pacios veislės. do tarp kitų sudėtinių ir dalis,

Nors sziądien nieks neabejoja, kad žvėrių arba gyvių kuno nesuvisi ęsanti ant žemės gyvi sutvėrimai degusias, nusprendė, kad tuli meteo-lygiai žemiausiu, kaip ir augszeziausiu rai nesudegą, ir kad su jais nuo senes- laipsnių, paeina nuo užvaisinimo tē- nių dangiszkų kunų galėjo ant žemės- vų, bet turėjo but laikas, kad kada- nupulti ir gyvi organizzki sutvėri- nors turėjo atsirasti pirmutiniai gyvi- mai, kurie prie puolimo nesudegė ir- sutvėrimai, jie negalėjo užgimti nuo- davė pradzią žemės gyviems sutvėri- tėvų užvaisintos sėklos, kadangi jei- mams, nuo kurių paeina visi sziądien- gu jie atsirado pirmutiniai, tai priesz- ant žemės gyvenanti sutvėrimai. juos gyvų sutvėrimų nebavo, taigi- Ar ta-ai spėjimas teisingas, susekti- nebuvo nė tėvu, kurie galėjo duoti- negalima. Jeigu vienog ir teip but, vaisinanczią sėklą. Tie pirmutiniai- tai vėl kyla klausymas, isz kur ant- atsiradę ant žemės gyvi sutvėrimai- anų dangiszkų vietų atsirado orga- galėjo atsirasti tik per teip vadinamą- niszka gyvybė? Ar sziaip ar teip- archigoriją, taigi tiesiog per susijun- bus, visgi ant galo prieisime prie to, gimą medegų, isz kurių susideda tu- kad pirmutiniai gyvi sutvėrimai, jei- sutvėrimų kunas. Koki buvo pfr- gu ne ant žemės, tai ant kitų dan- mutiniai atsiradę gyvi organizzki- giszkų svietų turėjo atsirasti per ar- sutvėrimai, nekalbėsime, tiek pasa- chigoriją, taigi, tiesiog isz susijungi- kome, kad jie galėjo prigulėti prie- mo reikalingų ęsanczių gamtoje me- žemiausiu veisliu. Isz jų tai, pereid- degų, teip, kaip antai ir visi dangisz- dami visokias permainas per milijo- ki kunai susitvėrė isz miglotinių- nus arba milijardus metų ir iszsidir- dulkių. bo visi tie gyvi sutvėrimai, netik tie, Ar sziądien archigorija neatsitin- kurie dar sziądien yra ant žemės, bet- ka, teiposgi negalime spręsti, zinome- ir tie, kurie ant jos seniai gyveno, o- vien, kad sziądienis gyvų sutvėrimų- isznyko, persikeitus sanlygoms, davė- veislės yra tai vaisius jas pagim- veislę tinkanczią geriaus prie persi- džiusiu tėvų, bet apart to gal but, kad ir sziądien per archigoriją gam- keitusių sanlygų. Taigi, pirmutiniai- ta bando tvėrti kokius gyvus sutvė- gyvi sutvėrimai ant žemės netik ga- rimus, tik tie neužlaiko kovos už bu- lėjo, bet turėjo atsirasti tik per ar- vų su geriaus prie sziądieniniu iszly- chigoriją, taigi pasidaryti tiesiog isz- gų prisitaikiusių gentkarczių, pa- susidedanczių jų kuną sudėtinių arba- gimdytų tokių jau gyvų sutvėrimų, taigi, paeinanczių nuo tėvų ir per tai- medegų. Tuli mokyti, kaip antai- per archigoriją pagimdyti greitai isz- Thomson, Nahu, Weinland, pasiēm- nyksta, neužsilaiko ilgiaus.

Elektrika Amerikoje.

Elektrika da suvis neperseniai pa- gyvenimo sziądien yra didelis, o die- siliko pagauta ir įkinkyta į maszi- na į dieną iszradimai ant elektrikos- nas vietoj garo, ir szejp žmonės da- lauko vis kyla. Dr. A. Kennely paduoda prilygi- suvis neperseniai pradėjo isz jos nau- dotis, o vienog pritaikymas jos prie- nimus.

Priesz 15 metų (1884) Philadelphioj buvo elektrizka paroda, pasirodo, kad elektrika tame laike da buvo suvis menkai pritaikyta prie gyvenimo ir naudą isz jos žmonės da turėjo neperdidę.

Priesz 15 metų, daleiskim, didžiausia elektrizka maszina buvo padirbta pajiegos 66 arklių, o dabartės dirba elektrizką masziną 5,000 arklių pajiegos.

Elektrizkos lempukės priesz 15 metų ka-ztavo po \$1,00, o dabar kasztuoja tik po 18 centų, o priegtam dabartinės lampukės yr' kur kas pagerintos.

Prie-z 15 metų elektrika buvo ar-

ti szesziš syk brangesnė, o dar vis atpinga. Fabrikai noriai yra budavojami ten, kur pigiai yra gaunama elektrika. Dr. Kennely apskaitė, kad szimet į elektiziskus pritaikymus yra Amerikoje idėta pinigų į \$1,900,000,000. Isz tų į 600 milijonų yra idėta į elektriziskus žiburius, o apie 150 milijonų į telegramus ir telephonus.

Da nesuėjo suvis 11 metų, kaip iszrastie elektrizski karai (trolley cars), o sziuose metuose yra arti 14 tuktanczių mylių rėlių, ant kurių vaiksčioja elektrizski karai.

Žodziu, pritaikymas elektrikos prie visokių szakų mokslo ir pramonės kasdien milžiniskai kyla.

NAUJAUSI ISZRADIMAI.

Italizski mokslinčiai: Nasini, Anderlini ir Sabondori, tirinėdami gazus besivereziančius isz vulkano Wezuviiaus, susėkė cielej cilę naujų chemizskų elementų. Vienas isz jų duoda tokį jau spektrą kaip ir saulės žibanti karuna. Elementai tie yra gazai, bet jų kitur niekas iki sziol ant žemės neužtėmijo.

Vienas prancuzas iszrado budą, kaip galima pervarant tikt vieną kartą per masziną, atmusz i spaustuvėj visokiose parvose abrozus. Prie dukartinio abrozų spaudinimo budo, kiekvieną abrozą reikia tiek kartų perleisti per masziną, kiek ant jo yra parvų.

Profesorius „Illinois Collage of Photography“ Esinghamas Mc Donagh teip pagerino savo iszrastą nuėmimo fotografizskų paveikslų visokiose parvose budą, kad jo nuim

tos fotografijos iszrodo lyg kad butu teplioriaus ranka padirbtos. Tas naujas fotografavimo budas visokius abrazus padarys pigesniais, nereiks ant padirbimo abrozų samdyti tepliorių, kadangi ko pijas geriausių ir brangiausių galima bus nuiminėti su fotografijos pagelba.

Windabonos daktaras Hirschhorn iszrado vaistą nuo lunatizmo. Vaistas yra elektrika. Užtenka lunatiką elektrizuoti, o tasai naktimis reklisis isz lovos ir miegodamas nevaiksčios. Lunatizmą iki sziol daktarai laike už neiszgydomą ligą ir ją visai nebandė gydyti.

Paryžiaus audynės jau pradėjo austi puikius audimus isz vortinklių. Audimai toki, kaip szilkiniai, teip jau druti, bet už tokius daug lengvesni. Vorų veislė, kurių vortinkliai tinka ant audimo, gyvena prancuzizskose valdybose, ant salos Madagaskar.

Dabar tenykseszi'ai gyventojai pradėjo tyczia vorus auginti, kurių vortinkliai gerą augintojams atgabena pelną.

Vienas Berlyno inžinierius iszrado medegą, kuria pripildytos bombos, susidavusios po szuviui ar tai į žemę, ar į vandeni, užsidega. Ugnies tos nė jokiu būtu negalima užgesinti, dega ji teip ant vandens, kaip ir ant žemės.

Galima tokią bombą užkasti į žemę, arba paskandinti vandeni, bet kaip tikt ji iszkyla ant pavirsziaus, tuojaus, be jokios matomos prezasties, vėl užsidega ir dega teip ilgai, kol visa medega neiszdega. Bandymus atliko laike vokizska karizskos laivynės mane-ry ir jie teip buvo pa-ekmingi, kad Maskolijos karizskos valdžios nuspendė tą iszradimą nuo iszradėjo nupirkti.

Isz statistikos.

Kiek kasztuoja karės?

Karės už neprigulminguma kasztavo \$135,193,703 dol. ir 30,000 žmonių gyv. — Karė 1812 metų kasztav' \$107,159,000 ir 2,000 gyvas.

kasztavo \$74,000,000 ir 2,000 gyvas. — Indijonų karės kasztavo 1 milijardą dol. ir 49,000 žmonių. — Civilizska karė Amerikoje 8½ milijardų dol. ir 544,000 gyvas.

Amerikos gyventojai.

Airis Mikas Davitt patalpino Londono laikrasztij „Times“ skaitlejų gyventojų Suv. Valstijų Amerikos, pagal tautizską paėjimą. Viso Suv. Valstijose yra 70 milijonų gyventojų. Pagal jų: Airių yra — 16 milijonų Vokieczių, Holenderių 13 „ Anglių, Szkotų ir Velszių 13 „ Prancuzų 5 „ Skaadinavų (szvedų, norvėgu) 3 „ Slavų 7 „ Italų 2 „

I-zpanų ir Partugalių 3 „ Nigerių ir Kiniecių 7 „ Viso 70 mil. Daugumas laikraszių tą skaitlių ne-laiko už tikrą, ką mes ir, jau bent kas link Slavų, už klaidų priimame. Klaidus yr' ir kas link kitų: Airiai, Prancuzai, I-zspanai, Italai, veik vis Slavai ir dalis (bent 3 milijonai) Vokieczių yra isz paėjimo katalikais; iszeitu, kad katalikizsko paėjimo yra 35 mil., o tuom tarpu dabar katalikų Suv. Val. skaitosi tik į 8 iki 10 mil.

Slovakai Amerikoje.

Vokizskas laikrasztis „Katholische Sontagsblatt“ (n. 21) paduoda, kad Suv. Valstijose Amerikos yra 200,000

Slovakų. Slovakų Amerikoje nēr' ką daugiau už lietuvius; todėl tiek n'iszpuls. Lietuvių yr' tik 75,000.

Vieszpatysezių turtas.

Garsus anglų statistikas naujai apskatė turtą didesnių svieto vieszpatysezių, remdamasis ant vaisingumo žemės, vertės namų, vertės tavorų, pinigų. Pagal jų iszėjo, kad: Suv. Val. turi turto ant 81,750 mil. Didėji Britanija (Anglija) 59,030 „ Francija 47,950 „ Vokietija 40,260 „

Maskolija 32,125 „ Austrija 22,560 „ Valakai 15,800 „ I-zspanai 11,300 „ Suvien. Valstijos Amerikoje yra turtingiausie ant žemės szalis, o turtai jos da kur neiszsemti, da vis kyla, kada daug kitų vieszpatysezių jau priėjo auk-cziausią laipsnį.

Diedai.

Paraszė.

Adomas Mickevycius.

Lietuviszkai sutaisė

Jr. Jonas.

(Pabaiga).

Per meldimą šį mus' brangų?
Mažu bada kenti baisų?
Imkie pieno, te cukorį,
Valgyk vuogų, ragauk vaisių,
Šią, pasakyk tik ką nori,
Kad įsigauti į dangų?
(Vaidyklė tyli).

CHORAS.

Tamsa viską tur' apglobus,
Kas iš to bus, kas iš to bus?

BURTINIKAS.

Bylok, vaidykle baltoji!
Ko nešneki, nebyloji?

CHORAS.

Ko nešneki, nebyloji?

BURTININKAS.

Nori, mus' valgių ragaukie,
O jei ne, tai atsitraukie....
Kas neklauso prašančiųjų,
Vardan Dievo ir šventųjų;
Ve kryžius, ve šventint's vanduo!
Nein' valgių ragati,
Gal' sveik's sau keliauti,
Umai, tuoj, tuo!

(Vaidyklė stovi).

CHORAS.

Kas neklauso prašančiųjų,
Vardan Dievo ir šventųjų;
Ve kryžius, ve šventint's vanduo!

Nein' valgių ragauti,
Gal' svik's sau kelianti,
Umai, tuoj, tuo

BURTININKAS.

Matot, kokią turi syla,
Nė prabyla, nė išdyla,

CHORAS.

Nė prabyla, nė iš dyla!

BURTININKAS.

Dvasia patrempta, sakykie,
Kas tu esi ko tau reikia?
Pati atstokie, išnykie,
Nes išvarysim prakeikę.

(Po valandai žegnodamas).

Eik, po plynių, ant klan pynių,
Ant amžinųjų kankynių,

(Baidyklė stovi).

Kas čion daros', kaip čia vyksta!
Nė prabyla, nė išnyksta!

CHORAS.

Nė prabyla, nė išnyksta!

BURTININKAS.

Tegul, paliausiu grumojęs,
Grumojimas nenuvijo.
Dabar, paduokit krapylą,
Imsių šventint užsimojęs
Nė švento vandens nebijo!
Nepranyksta, neprabyla;
Tik be žado, kvapo tapo,
Nei atminklas kur ant kapo.

CHORAS.

Nepranyksta, neprabyla,
Tik be žado, kvapo tapo,
Nei paminklas kur ant kapo!
Visur tamsu, kurčia, tuščia,
Kasgi bus čia, kasgi bus čia?

BURTININKAS.

Baisus daigtas tai, mergyte,
Kas toj ypata baltoji?
Mums tik baimė, didis dyvas!
Kam tu galavą nešioji?
Jug šeimyna ir pats gyvas.
Šnekėk, kalbėkie, rutyte!
Ko nekalbi? ko šaipaisi?
Gal su juom kame žinaisi?

CHORAS.

Ko nekalti? ko šaipāisi?
Gal su juom kame žinai-i?

BURTININKAS.

Apsmiķinti da bandysiu.
Duokit stulā ir grabnyčā....
Per niek smiķinti bandyčia,
Ir žegnočiau po daug kartų,
Jau baisybēs neduvy-īu.
Vyrai, imkit tā mergaitę
Ir išveskite už vartų,
Iš kur atėj', gal' sau aiti....
Ko šaipāisi? ko kraipāisi?
Matyt, tu su juom žināisi?

CHORAS.

Ko šaipāisi, ko kraipāisi?
Matyt, tu su juom žināisi?

BURTININKAS.

Kaip piemenę pavēdējo,
Ir vaidyklē eit pradējo!
Kur tik kreipias', kur tik veda,
In jos pēdas kojas de la....
Visur tamsu, kurčia tuščia,
Kasgi bus čia, kasgi bus čia?

CHORAS.

Kur tik kreipias', kur tik veda,
In jos pēdas kojas deda....
Visur tamsu, kurčia, tuščia,
Kasgi bus čia, kasgi bus čia?

-----o-----

Kiek žmogui reikia žemes.

Gyveno Lietuvoj ukinikas, var-ko ubā, visgi per mažri. O dan-
du Simas, pravarde Szlekys. gīaus jau nē pirkti nēra už ką, nē
Turėjo jis du ubu lauko, geros žemės. Gyveno be skolų, be bėdų, gauti nēra kur.
be vargo, su savo jauna paczia Rože Rupinosi, graužēsi Szlekys del sa-
ir su pora vaikuezių. I-zgirdo ale jis, kad už jurių- marių, vo godumo ir nežinojo ką bedaryti.
Sekēsi jam viskas kuogeriausiai. I-tolimoj Amerikos szalij, yra tiek
vien tik buvo bloga, kad Szlekys bu-žemēs, kad ten jos kiek norint už dy-
vo per daug godus ant žemēs. Tē-ka galima gauti ar už mažus pinigūs
vas paliko jam žemēs pusę ubo, buvo didelius plotus nusipirkti; ir užsima-
per mažai. Dasipirko nuo susiedo nē į Ameriką keliauti.
kitą pusę ubo, da per mažai. Ap- Draudžia jį pati, neklauso. Verkia
sivedē, gavo į paczios dalį antrą lau-vaikueziai, nuduoda — negirdi. No-

ri perkalbēt susiedai, giminēs, perkalbēt nesiduoda, rengiasi į Ameriką ir gana.

Pardavē Szlekys ukę, triobas, gyvulius ir visą turtą, susidėjo pinigų į kiszenių, pasiēmē paczią, vaikus ir iszvažiavo.

Važiavo dieną ir kelias dienas, nedėlią ir kelias nedėlias, kol neatvažiavo į didelį Amerikos miestą, į New — Yorką. Iszlipo, dairosi, aplinkui, kaip akys užmato, visur namai, gyvena žmones, o atliekamos žemės niekur neregėti. Klausia praeinanczių, kur czia galima gauti už dyką daug žemės, o vi i isz jo tik juokiasi.

Tai da ne czia gaunama žemė už dyką — pamislijo Szlekys — ir nuvažiavo toliaus į Ameriką.

Privažiavo Pensylvanijos angliakasyklas. Žmonės po žeme dirba, o aplinkui visur kalnai, akmens uola apkloti. Žemė netikus, o ir ta užimta. Pensylvanijos lietuviai kalbino Szlekį, kad pas juos apsigyventų, kastu anglis, bet Szlekys dirbti anglyse nenorėjo, norėjo žemės ir nuvažiavo toliaus.

Privažiavo Ohio farmas. Laukai lygus, gražus, gyventi butu ramu, miela, bet nelaimė del Szlekio, apgyventi, apdirbti, trioboms apstatyti. O pirkti žemės czion Szlekys negali nė tiek, kiek kad Lieiuvoj turėjo.

Važiuoja da toliaus.

Viduryj Amerikos yr' tuszti tyrai, — plotai derlingiausios sviete žemės. Yra tai Amerikos indieczių teritorijos arba rezervės. Balti žmonės ten negyvena, tiktai indieciai. Sunkaus darbo jie nedirba, vien szauo paukszczius, žvėris, gauda žuvis, o žemės turi tiek, kad nevien akimis ir mislia apimti negali.

Nuvažiavo pas juos Szlekys. Ap-

sistojo, surado indieczių szatras ir klausia jų ar neturi padovanoti jam daug žemės. Nesuprato iszpradzių indieciai, ko Szlekys nori, bet paskui suprato ir nuvedė jį pas savo vadą.

Pažiurėjo vadas į Szlekį, palingavo galva, pakraipė, nuszypsojo ir sako:

— Gausi, girdi, pas mus žemės daug, labai daug, bet turi padaryti sziuos tris daigtus: pirmas daigtas, turi iszszadėti savo prigimto kraszto, antras daigtas, turi atszadėti savo kalbos, o treczias daigtas, turi iszszadėti tėvo ir motinos savo.

Ar tinki ant to?

— Tinku, atsakė Szlekys.

— Jei tinki, tai turi, girdi, atsiukti atgalios, nuszpjauti, o paskui pult ant žemės ir pabuczuiot žemę, ant kurios stovi.

Szlekys atsisuko, nuszpovė, pabuczuiavo indieczių žemę, — ir teip tėvynės jau iszszadėjo.

— Dabar, sako vadas toliaus, turi vėl nuszpjaut, uždėt ant liežiuvio vieną pirsztą ir vėl nuszpjaut; teip turi padaryti tavo pati ir tavo vaikai.

Szlekys uždėjo pirsztą ant liežiuvio sau, uždėjo teipgi pacziai ir vaikams, nuszpovė pats ir jiems liepė nuszpjauti, — ir teip atszadėjo prigimtos kalbos.

— Pagalios, sako indieczių vadas, turi rasti du lygiu akmeniui, sudėti juos, paskui per juos perszokti, o perszokus mesti į vandenį, kad nė pedsakio po jų neliktu:

Surado Szlekys tuodu akmeniui, kaip vadas liepė, sudėjo juos, perszoko ir įmetė į vandenį, — teip atszadėjo tėvo ir motinos savo.

Cha, cha, cha, nusijuokė garsiai indieczių vadas isz Szlekio, matyda-

mas, kaip jis lengvai išsižada ir savo prigimtos šalies ir savo kalbos, net savo tėvo ir motinos dėl sklypo žemės ir vėla jam sako:

— Pripilkie kiaurą kibirą pilną vandens ir pripylęs pilną užlaikykite, tada žemės gausi, kiek norėsi.

Nusiminė Szlekys, bet neilgai dumojęs susijieszkojo kiaurą kibirą ir pila į jį vandenį. Kiek įpila, tiek tuoj ir išbėga.

Indiečiai, žiūrėdami į jį palingavo visi galvomis, pasijuokė, bet vadas, pasigailėjęs jo, vėla tarė:

— Žmogeli, sako, kiauro kibiro vandeniui tu nepripildysi, bet savo godumą gal prisotinsi, užganėdinsi. Rytoj iš ryto, kad atsikelsime, galėsi eit apie szituos tyrus, o kiek nuo saulės tekėjimo iki pat nusileidimo apeisi, tiek tavo.

— Nudžiugo Szlekys.

— Na, mislia, nors sykį pralobsiu.

Nuėjo guiti, bet nė miegas neima. Laukia rytojais ir dumoja, kokius rytoj apeis plotus tyro, kiek daug laimės žemės? Bemislijant ir praszvito. Atsikėlė, rengiasi į kelionę.

Pabudo ir indiečiai ir pradėjo rėkti, kliegti ir szvilpti, džiaugdamiesi, kad turės pik-niką.

— Na, sako vadas Szlekiui, pradėk. Eikie pirmiaus po tiesiai, paskui patrauk tiesiog, paskui pasuk į kairę ir grįžkie atgal, ale teip, kad padarytum keturkampį plotą. Kiekvieną kampą, kada užsuksi, paženklink kuom nors, kad butu pažym, kur tavo lauko rubežiai. Tiktai ant pat saulės nusileidimo turi buti jau szatroj, o jei į laiką nepargrįži, viską pragaiszinsi.

Szlekys ant visko sutiko ir kaip tik saulė pradėjo rodytis, pasileido

eit, ale neėjo, tiktai bėgo.

Ateina pusryčiai, ateina ir prieszpiečiai, o jis vis bėga į vieną ir tą pat szoną. Norėtu pasukti, bet izkala, — ten daili pievutė, kalnelis, lygamėlė, nesinori palikti.

Mato vienog, kad jau netoli ir pietus, pažiūrėjo atgal, regi, kad kur, kur, toli nubėgęs, o jūg reikia da tris keturkampio szonus apeiti. Sustoję, padėj akmenį ir pradėjo bėgti į kitą krasztą, tiesiog. Norėjo ilsėtis, ale nebuvo kada.

Jau saulutė pietuose, jau ir po piet. Da nieko nevalgęs; vertėtu ką užkasti, ale nesinori laiką gaiszinti, geriaus bėgt. Bėgo da, bėgo, sustoję, padėjo vėl akmenį ant antro kampo ir pasuko atgal, trecią liniją dar tyti, nes jau ir teip per ilgą plotą į tas dvi pusi užėmė.

Prakaitas visą apipylė, kvėpuoja sunkiai, ale rodos nēr', reikia skubint ir tai labai skubint, nes kitaip galima viską prazaisiti.

Bėga vėl. Jau saulutė suvis leidosi į pavakarį, kada ant treciojo kampo padėjo akmenį. Da likosi viena linija, o Szlekys suvis pailsęs, jau ką tik kvėpuoja. Ale rodos nēr', reikia bėgti.

Saulelė visai žemai, beveik ant nusileidimo, bet Szlekiui bėgti ir jau nekas liko. Matyt szatros. Indiečiai, izz szatru izz ipylę laukan, spiegia Szlekį pamatę ir ploja delnais; o pati su vaikucziais izztiesus rankas laukia, bijosi, kad tik vyras nepasivėlytu.

Bet Szlekys jau teip pailsęs, kad visai nepabėga. Trypia tik kojomis ant vietos, o kelt toliaus veik suvis negali; norėtu, ale negali.

Sztai saulutė paskutinį savo spin-

dulį jau kavoja už žemelės kraszto. Szleki net szirpuliai paēmē; sustenējo jis, sudejavo, paszoko isz visų pajiegy, paszoko ir parpuolē.

— Iki sziczion mano! surikoda, isztiesdamas rankas tolyn, norēdamas pasiekti szatrą, suriko, sustenējo da syki; ir negyvas.

Pribēgo pati su vaikucziais prie Szleki; rēkt, verkt, kad juos naszlaičiai - siratomis svetimoj szalij terp indiezių paliko, ale gelbēt nieko negalējo.

Atējo ir vadas, apžiurējo Szleki ir jam jo žemę pripažino.

— Iki sziczion jojo! sako, ir paszaukęs indiezius liepē žemę atmie-

ruoti, o atmieravo tik nuo kojų iki galvos ir nuo vieno szono, kaip gulējo, iki kito, — tris mastus ilgio ir pusantro pločio, atmieravę isz kasē duobę ir jį palaidojo, — tiek tik Szlekiui žemės svetimoj szalij ir reikėjo *).

*) Mislis paimta isz L. Tolstojaus ir isz lietuviszko pasakojimo apie godų generalą, kuriam karalius už jo nuopelnus dovanuoja tiek žemės, kiek jis per dieną apjos. Bejojant krito arklys, tada generalas pats bėgo, pailsęs da bėgo, parpuolē, o mirdamas, isztiesęs rankas, rėkė, kad „iki sziczion mano“.

Jr. Jonas.

Liettuvis ir giria

Tu girelė, tu žalioji!
Ko graudingai teip vaitoji?
Ar krutinę plėszo vėjas?
Ar tau Dievas davė jausmą?
Ar supranti ir tu skausmą,
Kurs teip spaudžia, palytėjęs?
Bet žalioji — kaip Lietuvis:
Užžavėtas jų liežuvis,
Neatdengs skaudžios krutnės!
Tik kad žmonės jų nemato,
Birt jiems aszaros paprato,
Lyg kad rasos sidabrinės.
Kad laksztingala užgieda,
Kad pavasaris jau žiedą
Isz žalių lapelių gvildo,
Vėl girelė ir Lietuvio
Džiaugsmas nēturi liežuvio,
Nors krutinę ir suszildo.

Vietinai Rupescziai.

Žingsnis pirmyn.

Troksztame mes visi, kad lietuviai būtų apsiszvietę, kad pakiltu protiszkaiai ir dvasiszkaiai. Bet kaip jie gali iszlavinti savo protą, kad pasė nemoka skaityti, o raszyti, skaitant su suangusiomis moterimis, nerasime nė penktą dalį, kad mokėtume Neturim tikrų žinių, bet neapsiriktume sakydami, kad visi septyni lietuviszki laikraszczai, iszeina Amerikoj, paimti į kruvą, neturi daugiaus, kad 5 tukstanczius skaitytojų. Naudingiausios knygos, iszduotos pasteruose metuose Amerikoj, turi teip mažai pirkėjų, kad reikia net stebėtis, ir tas paczias agentai turi kaip ir verste žmonėms į rankas įbrukti. Norėdami mus žemesnius brolius apszviesti, kaip ir su kiekvienu darbu, nepradėkime nuo galo, tik nuo pradžios, ukvatinkime juos, kad mokintusiskaityti ir raszyti, o kurie galime, pajiegiame, tverkime vakarines mokslaines ir patys nemokančius pamckykime; kad labjaus žmones prie susirinkimų ir mokslainių pripratinti, laikykime prakalbas, pranezimus, pamokinanczius skaitymus

(tik tokius kurie žmones nearziutu, o naudą atnesztu, į partijas nedalintu, tik iliepsnojusius vaidus geintu). Szimet, isztikro, mes ant teisingo kelio apszvietos pradėjome žengti. Kersztai (visi isz to džiaugiasi) pradėjo aprinti, bent truputį szvelnesnę formą įgavo, tai szia, tai ten girdėt lietuviai turi susirinkimus, tankesnes prakalbas, jungiasi prie blaivystės, ypatingai daugelije vitų, girdėt, atidaro vakarines moklaines: Chicagoj szį rudenį net trijose vietose bus atidaryta del lietuvių vakarinė mokslainė: Clevelando lietuviai teipgi iszsirupino nuo miesto valdžios, kad parengtu del lietuvių vakarinę mokslainę; miestas ant užlaikymo mokytojaus duoda kasztus. Philadelphijoj, Mahanoy City, Baltimorej, Waterbury bus atidaryta mokslainė, kaip ir praėjusiuose metuose. Plymouthe mestas prižadėjo užlaikyti net du mokytoju — del vyrų ir moterų, jei tik užsiraszys atskaitis skaitlius. Broliai, visur, visuose miestuose griebkimės prie apszvietos ir blaivystės!

Blaivinkai turės Orgauą.

Raszėme jereitame „Tėvynės“ toms blaivystės draugystėmis. numerij, kad daugelije lietuviszkų kolonijų suriuszo tvertis Draugystės turėjo susirinkimus ir gystės Blaivystės. Sziam nusprendė, kad nuo naujų metų blaivystės turės draugystes, kaip įvykiai ant tikro iszdavinės savo orkusį faktą, kad draugystės jau gyaną „Blaivystės Laiszvoja: Serantone, po vardu „Lietuvų“, kurs bus iszleidžiamas povizdij vos Sunų“ Charterį paėmė isz knygutės, (in 8) vieną kart per mėnesį. „Susivienijimo“. Draugų pradzioj si. „Blaivystės Laiszkas“ neuziimtiui 40. Elizabeth, po vardu szv. nės nickuomi kitu, kaip tik blaivystės Petro ir Povylo. Samarių 13. New reikalais. Toji žinia, man rodos, Philadelphijoj teipgi draugyste jau nudžiugdins kiekvieną lietuvių tėvų uoja, notarė laikytis iszvien su kinainij.

Radikaliszkas vaistas.

Baltimorės korespondentas į kareziannikus, kurie leidžia savo na- „Vienybę“ skundžia vietinius lietu muose kortuoti, reikia apskysti policijai. Tai jau butu triaczias atsitikimas, kad lietuviai vieszai papiktinimą daranczius vientauczius, atiduotu policijai. (1, byla p. Baczkaucko už „Saulę“, 2, Minersvillės kliubo nurodymas policijai pesztukų). Mat, mes patys duoda radikaliszką vaistą, kad tuos jokiū budu nėgalime pasitaisyti.

Bukime žmonėmis.

Pasigiarinus truputį laikams, guravo vardus Lithuaniaus. Stomervillės bulmistras M. Ducher pjoynės, beprotiszki girtavimai ir buk iszlavęs paliepinimą, kad ukė-ai, matydami tokius pesztukus ant ulyczių, perszovę juos isz revolverų, kaip szunis, neturės atsakymo. Broliai lietuviai, ar mums nesarmata, kad nekurie mus broliai mus teip žemina? Bukim žmonėmis!

Vietinė Kronika.

§ Brooklyne, 12 d. Spalių Dvasiszkus mokslus pabaigė Seinų seminarijoj. In Ameriką atėjo m. 1896, pasiliko Brooklino ir New Yorko lietuvių dvasiszku vadovu. New Philadelphijos,

Pa. lietuviai 9 dieną Spalių sutvėrė Blaivystės draugystę. Prezidentu draugystės pasiliko Juozas Kryžanauckas. Pasitikime, kad New Philadelphiaiciniai laikysis iš vien su kitoms blaivystės draugystėmis ir pats charterį iš „S. L. A.“

Per New Yorko lenkiskus emigracijos namus Rugsėjo mėnesį perėjo 17 lietuvių, atvykusių į Ameriką, teip paduoda tų namų užveizda.

Baltimorėj iszeirantis laikrasztis „Kardas“ ir prie jo išduota paveiksle knigelės „Galybė“ paliove iszeidinėti. Rėdytė skundžiasi ant draugų, kad neužmoka prenumeratą.

§ „Kardas“ vietoj pradėjo iszeidinėti Baltimorėj naujas laikrasztis, po vardu „Nauja Draugija“, taigi iszeina, kad „Kardas“ perkeitė tik savo vardą.

Balsai iš Tėvynės.

Isz parubežių.

Lietuvos ir Mozurijos parubežiais kova už lietuviszkus giedojimus da vis neaptyksta. Vyskupas Baranauckas, vizituodamas szimet tenyksztes parapijas, turėjo daug klapatų, beklausydamas skundų vienos ir kitos pusės ir taikydamas besivaidijanczius.

Inirtimas tarp letuvių ir lenkų augseziausio lūpsnio pasiekė Lazdijuose. Vietinis Lazdijų parapijos prabaszezius, senelis Bartlinskas, laikė lenkų pusę, lietuviai vienog nenorejo apsileisti.

Sarvitutus panaikins.

Panaikinus Lietuvoj baudžiavą, laukų ganyti savo gyvulius ir nekuukinjkai, apart gautos žemės del sarvosties, gavo tiesą ant nekurių dvaro tiesą tą vadina sarvitutais. Isz prie-

§ S e r a n t o n e blaivystės draugystė susitvėrė po vardu „Lietuvos sunų blaivystės draugystė.“ Draugai prigulės prie „S. L. A.“ ir laikysis iszvien su kitoms liet. blaivystės draugystėmis.

§ P i t t s t o n e tapo sutvėrta T. M. D.: isz syk prisiraszė 25 sarnariai.

§ W i l m e r d i n g, Pa. užsidėjo draugystė po vardu „Draugystė Lietuvių Literatūros ir Mokslo“ (vardas ne visai liogiszkas). Draugų prisiraszė 21. Mieriu draugystės yra: skaityti laikraszezius, knigas, ir kitus prie to raginti, o nemokanczius iszmokyti skaityti ir raszyti.

§ G l e n L y o n e, Pa. 2 dieną Spalių nenesio buvo laikytos prakalbas del ten gyvenanczių lietuvių, kurios juos dideliai sujudino ir sudrutino tautysteje.

žasties tų sarvitutų nuo pat panaikinimo baudžiavų kilo didžiausi nesutikimai tarp dvarponių ir ukinjkų, daugiausiai provų isz to paėjo. Lenkų politikieriai tvirtino, kad sarvitutai tapo įvesti per maskolizkajį rėlą vien del suarzmimo ukinjkų su ponais.

Dabartės vienog, kaip paduoda ru-

siszkiejie laikraszeziai, lenkų dvarponiams beprasanzant, likos įveszta į durinės ministerijos rodą projektas, kad sarvitutus panaikinti. Valdžia pati paduos iszlygas, ant kurių ukinjkai su dvarais turės susitaikinti. Perkratinejimas to projekto, kaip paduoda lenkiszkas is „Kraj“, atsilikis Lapkriezio mė esij.

Kuom Lietujej maskoliai čaro lietuviszė?

Daro Bužiu, kuriuomis szelmiai gali gsdinti ir tankiai gsdina ramiausius ir doriausius žmones. Kiekvienas truputį prakiln snis, lietuvis: daktaras, kunjgas, mokytojas ar szeip urėdinjkas, kiekvienas prakilnesnis, iszmintingesis ukinjkas yra pažvelgti ir dabojami valdžios ar nesidarbuoja kartais del lietuviszės? Nevien užlikyti lietuviszkas knigas, bet ir raszyti lietuviszka, turet lietuviszokus rankraszezius yra akyse rusiszkosios valdžios nusikaltimų; szįdi dien bedarydami kratas žandarai jau ir rankraszezius atiminėja, užmėtinėdami, kad anie yra raszomi ar raszyti į užrubežinius lietuviszokus laikraszezius.

Užtenka todėl, kad kas papieztu kokį rasztelį ar laiszką į vieną isz letuviszky redakeijų, paraszytu po ja atgiežos.

Tėvyniszka Kronika.

Kratos ir Aresztai.

§ Kazys Baika, deszimtinjkas, isz Gaižumų, Panevėžio pav., Kauno g., skundė Edvardą Kutrą už prilaiķymą szaudyklės. Kutra, kad Baikai atkerszint, pametė Baikos namuose policijai. Patekę už liet. knigas į sudą, likosi abudu atiduoti ant dveju metų po policijos prieziura.

§ Adomas Grigaliumas, isz kurį starasta Juknys, iszgama, ap-

ne upkencziamos sau ypotos pravardę, o paskui da užskystų valdžiai (valdžiai skysti nereikia, nes anoj pati laiszokus atsidarinėja. Rėdytė), kaip aną nelaimingą ir ima. Žimome, kad keli lietuviai, isz priežasties atradimo jų vardų laiszkuose, yra žvelgiami policijos arba, kaip p. Staniszkis, prastoję vietas. O kad nedorėliai ir visoki kerszintojai, latrai, svetimuose namuose, kurių gaspadorių norėjo į nelaimę įtraukti, bandė pamesti lietuviszkas knigas, ir paskui žandarams skundė, apie tai ir „Tėvynėj“ jau skaitėme keles pavėizdas, o vieną ir sziamė numerij turime. Taigi mat, maskoliai padarė lietuviszė įrankiu atkerszijimų ir atgiežos.

skundė žandarams už prilaiķymą lietuviszky knigų (žiurėk Tėvynės), tapo surakintas ir pasodintas į kalėķimą, kur, kaip raszo korespondentas „Vienybės“, teip buvo blogai užlaikyktas, kad iszėjo isz proto. Beklejudamas užpuolė ant kalėķimo sargo ir pradėjo jį tasyti, už ką teip buvo nemilaszirdingai musztas ryksztemis, jog uoda arba skura nuo kuno keliose vietose nusilupo. Valdžia ren-

gėsi sių-ti Grigaliuą administraty-
viszku budu į Sibyrį ir tik už-tojus
gminėms byla pusiliko perkelta į
sada ir Grigalius liko-si atiduotas
po daktarų užveizda.

§ Tulas lietuvis nuo Joniszkelio,
Pancv. pav., Kauna gub., pabaigoj
Ruzpjuozio mėnesio buvo skystas

per kitą lietuvi, iszdavėją, masko-
liams už draugavimą su lietuviais,
ėsaneczias po policijos priežiura, už
skaitymą lietuviszkų knygų ir raży-
mą lietuviszkaį (į liet. laikraszezau-
). Buvo krata, bet nieko pas jį neat-
rado.

§ Pakuonije (Mariamp. pav. Sav. g.) Žandarai krėte pas
ukinįką Bajoraitį. Atėmė maldų
knygų, paveikslų i t. t. arti už 150
rublių Paveiuslus sugražino. Ba-
loraitis yra paleistas po paranka.
Su-ekė maskoliai Bajoraitį tokiu bu-
du: krata buvo daryta Kaune pas
nekurią merginą, ralo pas ją tula
lietuvi-zką knigele. Mergina ta
įbailyta pasakė, jog knigele pirko
nuo karabelniko isz Panemunės, už-
klaustas vėl karabelnikas pasakė,
kad įgijo aną nuo Bajoraiczio. Ne-
gerai, kad vienas kita iszduoda.

§ Peterburgo Latviusz-
ka draugystė paskvirė spe-
ciali-zką komisiją del rinkimo pa-
kų, mytų ir daiktų. Toj pat komisi-
ja dalys žuonių tarpe populeriszkas
knigeles.

§ Vilniaus gubernėj sziuose
1898 metuose prie liosavonės buvo
paszauktų 11224, o isz tų paēmė į
„vaiską“ 4218. (Liet.) Kauno gub.
paszauktų 11004, paims 4350.

Prusu Lietuva.

§ Rinkimai pasiuntinių į Kara-
lystės Seimą atsibus 3 d. Lapkriczio.
Lietuviszkoji Skyrymo Draugystė
Klaipėdos ir Szilokareziamos pavie-
tams kandidatus jau pastatė. Tais
yra: pp. J. Smalkys (pasiuntinys

§ Budvietije (Punsko pr-
pav. Sav. gub. Kalvarijos žandaras
per Žolines atlaidus, iszeinant žmo-
nėms isz bažnyeczios, tēmijo kas ant
kokių knygų meldžiasi. Nieko nelai-
mejęs ant szventoriaus, nuėjo krėt
karabelnikus ir nuo vieno atēmė szal-
tinį.

§ Udrijoj (Suv. g.) zeniskiai
atėmė nuo karabelniko kelis szintus
abrozelių (paveiks elių) ir ketveias
maldakniges.

§ Kriokalaukije (Suv. g.)
per persimuny go atlaidus buvo krata
ta pas ukinįką žvirblį isz Meraslave,
nerado nieko.

§ Parubėžinė sargybą mas-
koliai da nusprendė padidinti pa-
upiais Nemuno ir Dauguvos, toj ir
teip jau gana tirszta.

§ Inkiosztorius Vilniaus, Garti-
no ir Kretingos (tie tik trys viriszi
kiosztoriai Lietuvoj ir tebēr) valdzia
rengiasi daleisti priiminėti naujokus
mokininius, kurie paskiaus galėtu
tapti minkkais.

ciccorystės Seimo) ir Jurgis Strėkus.
Didžiausiais lietuvių partijos riva-
lizatoriais yra vokiszkiejie conserva-
tyvai. Tie turi kandidatus: von
Sanden (buvusį inspektorių Gelgau-
diszkės dvaro, mokantį lietuviszkaį)

ir Kazoką, lietuvi-iszgamą. Kon-
servatyvai klasta nori lietuvius prie
savęs patraukti.

§ Kad lietuviszkoji dvasia tarp
Prusų lietuvių atgyja, matyt ir isz
to, kad įžegnojimai lietuviszkaį visose
szalyse vis daugina-i. „Vienybės“
korespondentas p. B. paduoda, kad
Priekulėje szimet likos liet. įžegno-

ty 100 mergelių ir 40 vaikų, Sauguo-
se -- 30 mergelių ir 12 vaikų, Ver-
dainėje -- 39 mergelės ir 32 vaikai,
Klaipėdoj -- 62 mergaitės ir 49 vai-
kėsai. Skaitlius didesnis, nei kitkart
budavo. Priekulėj įžegnojamos mer-
gytės buvo pasirėdžiusios tautisz-
kuose rubuose.

Johanesburgo, Transva-
liuj, Pietnej Afrikoj, lietuviat prisi-
dėjo prie kųjų katalikų -- emigran-
tų: vokieczių, airių, lenkų ir kartu
su jais pastate Johannesburge bažny-
eczia, kuri 8 dieną Berželio mėnesio
b. m. buvo paszventinta. Klebonu
tos sudėtines prapijos yra minikas
Jackus Salomonas, vokiectys. Neku-
ris lietuvis R. Czybas skundžiasi

„Lietuvoj“, kad anas geradėjas len-
kiszkaį sziek tiek pramoko ir lenkų
dvasiszkus reikalus gali atlikti, bet
apie pramokiną Lietuviszkos kalbos
nesitūrina, nors lietuvių Johan-
burge yra kur kas daugiau nei len-
kų. Pamenat, skaitytojai, pernai
Johanesburgo lietuviat įieszkojo per
laikraszcziaus kunįgo lietuviu.

Isz Bibliografijos.

Kun. A. Burba.

Knigele, po užgalviu „KUN.
A. BURBA, JO GYVENIMAS IR
DARBAI“ jau iszėjo. Yra tai pir-
mutinė knigutė, spaudinta „Susiv.
Liet. Amer.“ spaustuvėj. For-
natas tas toks jau, kaip ir „Tėvyaės“, pus-
lapių 29. Knigutėje yra 4 paveik-
slėliai: 1) Kun. A. Burbos, 2) lie-
tuviszkos Plymoutho bažnyeczios ir
klebonijos, kur a. a. kunįgas gyvena
ir darbavosi, 3) kunas kun. A. Bur-
bos lydimas isz bažnyeczios ir 4) ku-
nas kun. A. Burbos palaidotas ant
liet. Plymoutho kapinių.

Toj knigele turėtu buti namuose
kiekvieno Amerikos lietuviu, o ypa
tingai tų, kurie velionį pažinojo. At-
spaudiuo „Susiv.“ tik 2000 exem-

pliorių. Seimas nutarė, kad kiek-
vienas, kurs paaukaus ant paminklo
a. a. kun. A. Burbos nemažiaus, kaip
25 centus, tam knigele su velionio
gyvenimu duosime, už dyką.

Todel lietuviat, kurie norite tą kni-
gutę gauti, teiksītės kreiptis prie
„Susiv.“ virszinių arba tiesiog į rė-
dystę Tėvynės.

Komitetai draugysezių, kad ir ne-
prigulinezių į „Susiv.“, tepraszo,
kad prisijustume po keletą arba po
keliolika exempliorių tos knjgos,
kiek pinigų surinks ant paminklo,
prisijus mums paskiaus.

Reikalaudami tos knjgos padėkite
ant laiszkų szitokį adresą: „Tėvy-
ne“, lb. 1053., Plymouth, Pa.

Reikale Žemlapio.

„Vienybėj“ skaitėme, kad p. J.
Sziļupas rengiasi iszduoti Lietuvos
etnografiszkus rubežius Lietuvos ir

žemlapį arba mapa, pažymėdamas
etnografiszkus rubežius Lietuvos ir

rubežius, kur iki sziai dienai yra užsilaikiusi lietuviszkoji kalba. Susivienijimas tą darbą pirmiaus užma- nē atlikti ir pagarsino, pagalios Susivienijimas turi daugiaus materi- alszkų pajiegy ic misina isz-eminai apdirbti; todėl, mislytume, kad bent parengime žemlapio, neturetume vic- ni kitiems kelių užbėgti ir jau

kame, tai bent iszdavime atlasēlio galētumem dirbti iszvien. Prie mus iszleidžiamo atlasēlio mislyjame pri- dėti ir trumpus apraszymus. Kurie turi surinkę tame dalyke kokią me- degą arba jaučiasi, kad tame darbe gali kiek pagelbėti, da kartą pra- szome susizioti su rēdyte „Tė- ni kitiems kelių užbėgti ir jau

Naujos knygos.

Kun. A. Burba, jo gy- venimas ir darbai. Ma- žas paminklėlis nuo „S. L. A.“ Paraszė J. Jonas. 1898 m. Spaustuvėj „S. L. A.“ Plymouth, Pa. (In ok- tavo). Puslapių turi 29. Su keturiais paveiks- lėliais.

Nemuno Vilnys. Val- cas isz lietuviszkų Dai- nų. Sudēstė dr- as W. Kudirka. Tilžėj. Yra tai no- tos, sutaisytos del fortepijano, labai yra lengvos del iszskambi imo. Susidė- tu isz keturių dainų. Iszduotos puikiai. Pradžio paveikslas Nemuno pakran- czių ties Alesotu ir fotografija dr- o Kudirkos, kurs ant rinkimo ir davi- dijimo lietuviszkų melicdijų jau se- niai darbuojasi.

Vietoj laikraszezio „Kard“ ir „Galybės“ Baltimorėj pradėjo iszeidinėti laikrasztis „Nauj- b- rias“.

Svarbesni Rasztai.

„Lietuvoj“ telpinasi rasztas, Kuom buvo lietuvių pro- seniai, kada da Azijoje gyveno, rasztytas Lietuvos my- lėtojaus. Tikimės, kad rasztelis tas iszeis paskiaus atskyrioj knygutėj.

„Draugija“.

Daugiausiai isz pri- gimties mokslo Nau- dingi skaitymai. M. Brze- zinskiio sutaisyti. Til- žėje. 1898 m. puslapių 120. Randasi szioj naudingoj del pasiskai- tymo knigelej trumpi, aiszkus, su- prantamai sudeti apraszymai apie visokius gyvulius, žuvis, augmenis ir mineralus, isz žemės iszkastus. Tekstą dabina daugelis paveikslėlių.

Kapai didžių kunį- gaikszezių ir karalių Vilniuje. Tilžėje, 1898 m. Puslapių 35. Istoriszka knigelė, pri- deraneziai apdirbta. Pradedant nuo 1272 metų aprasztytos ezionais vietos, kur senovėj buvo deginami kunai lietuviszkųjų kunįgaikszezių ir kur paskiaus, krikzschezioniszkuose laikuo- se buvo laidojami. Baigiasi knygutė ant apraszymo kapo szv. Kazimie- rias.

„Garsas“ savo szpaltose telpi- na komediją „Draugų Suv- a- žiavimas“, rasztytą lenkiszka Przybylskio; lietuviszka vertė Se- limas. Jei „Garsas“ iszduos tą ko- mediją knygutėj, mus dramatiszka literatura pasididins vienu vertesniu veikalėliu.

Susivienijimo reikalai.

PROTOKLAS.

XIII SUSIVIENIJIMO SEIMO LAIKYTO PITTSBURGE, PA.,
11 12 IR 13 DIENA SPALIŲ M., 1898M.

Atsiliko 11, 12 ir 13 d. Spalių mėnį, Pittsburgė, szv. Kazimieriaus salėj, ant Carson ulyczios. Seimą atidarė prezid. „Susiv.“ K. J. Žilinskas, 9, 30 valadą isz ryto.

Delegatai buvo: isz Pittsburgo, 1. szv. Juozapo draug. — Juozas Petraitis ir Jonas Žolynas. 2. Vytauto dr. --- Jul. Vitkauckas ir J. Miklėmas. 3. Pittsburgo kuopos --- J. Juodiszius, Jon. Vitkauckas ir J. Grajauckas. 4. Hemesstead kuopos — J. Audžia ir P. Kazuėzonis. 5. McKees Roaks --- J. Paliūnas ir kun. Sutkaitis. 6. Cleveland kuopos --- N. Olszinskis ir M. Sacevyczius. 7. Hazleton kuopos --- J. Kazakevyszius. 8. Mahanoy Plane kuopos — V. Stagaras ir K. Radzevyczius. 9. Mahanoy City — kun. S. Pautienius. 10. Baltimorės szv. Kaz. dr. --- Br. Mužeika. 11. Minersvilles kuopos --- T. Astromskas ir kun. V. Matulaitis. 12. Northampton kuopos --- V. Žukauckas. 13. Pittston kp. --- M. Klimas ir A. Tepliuszis. 14. Plymouth kp. — T. Križanauckas. 15. Luzerne Borough kuopos --- kun. J. Žilinskas. 16. Philadelphia, szv. Juoz. dr. --- kun. Kaulakis ir Dudis. 17. Shenandoah, Pa. kuopos --- V. Chmieleauckas ir P. Karvojus. Visi sudėjo mandatus, per kuopų ar draugysėzių vyriausybę patvirtintus.

Visz inika is del vedimo Seimo buvo aprinkti:

Prezibentu --- N. Olszinskis.

Sekretoriais --- T. Astromskas ir V. Stagaras.

Marszalka --- Jul. Vitkauckas.
Peržiurėtojai knigų -- T. Kryžanauckas ir M. Sacevyczius.

Sesijos ėjo tokioj eilėj:

I Užibaigė ant perskaitymo linkėjimų ir telegramų. Telegramai buvo:

1) Forest City, Pa. Sveikinu guotinus delegatus ir linkiu geriausio sutikimo. Kun. Kuras.

2) Baltimore, Md. Delegatam Seimo linkiu kuogeriausios kloties. Tegyvuoja Seimas ir jo delegatai.

Kun. Lietuvnikas.

3) Minersville, Pa. Lai gyvuoja Tryliktas Susivienijimo L. A. Seimas! Garbė ir dėka prezidentui kun. Žilinskui už jo rūpestį ir darbsztumą!

Jonas Montvila. J. Ramanuckas, V. Marazas.

Shenandoah, Pa. Szimtą kart tevyvuoju Lietuva ir jos geri sunus! Tegyvuoju Susiv. ir Seimo delegatai! Szalin Susiv. prieszai, ypacz, ką kada isz pasaly!

Kun. A. M. Milukas.

Ir telegramas p. K. Neniaus isz Plymouth'o, Pa.

II Sesija: prasidėjo nuo 2.20 po piet. Buvo skaityti laiszakai ir įneszimai nuo visokių draugysėzių ir kuopų, isz kurių vieni tuoj buvo atmesti, kiti palikti ant apsvarstymo.

III Sessija prasidėjo ant 9½ v. ryto, 12 d. Spalių m. nuo perkratinėjimo priimtų ant apsvarstymo įneszimų. Padaryti szie nutarimai:

1) Pagarsinti per laikraszezius, jog

kiekvienas lietuvis, kurs paaukaus į rės užsimokēt.

„Susiv.“ kasą ne mažiaus per 25 c. ant a. a. kun. Burbos paminklo, gaus dovanai knygutę apie kun. Burbos gyvenimą ir darbus.

2) Perspaudinti isz „Tėvynės“ vertesnius rasztus į atskyras knygutes. Kurie rasztai verti atspaudinimo, nuspręstam tyezia iszrinktas literatiziskas komitētas. In komitētą paskirti szie sąnariai: Kun. A. Kaupas, V. Stagaras ir J. Kazakevyczius.

3) Susivienijimas turēs agentą, kursai platins „Susiv.“, prikalinēdamas prie jo naujus sąnarius; už kiekvieną tokio agento prikalinētą sąnarią mokēti agentui. Busent, isznokēs jam 25 procenta nuo tos sumos, kurią įmokēs ant syk jo prikalinėti nauji sąnariai. Toksai agenas teipgi pardavinēs „Susiv.“ knygąs, nuo kurių $\frac{2}{3}$ sumos galēs pasilikti sau už darbą, o į „Susiv.“ kasą įmokēs $\frac{1}{3}$.

4) Pakelti į „Susiv.“ garbēs sąnarius a) kun. J. Žilinską už jo darbus ir pasiszentimą del Susivienijimo, a) Kun. A. M. Miluką už paaukautus del Susivienijimo \$158 knygomis ir litaromis.

5) Niekam ne gražinti, paaukautu į Susiv. kasą pinigų ant Emigrantų namų; \$100 isz tų pinigų pakirti ant iszleidimo Lietuvos žemlapio.

6) Dovanoti nuoszimezius pp. Daniševicziui ir Mockačeziui iki June'ians mėnesiui 1899 m., bet visa suma, kurią jie yra Susiv. kalti, kaip a. a. J. Miliaucko bėlinikai (paranezuikai), jie turi iszmokēti į „Susiv.“ kasą, kaip tik sukaks terminas, iki kuriam, jiems tie pinigai yra palikti.

7) Susivienijimo kuopos galēs pareikalauti, kad Susiv. spaustuvē atspaudintu joms pakvitavonēs knygutes, už kurias vienog pati kuopa tu-

8) Iszjieszkojimą, koki buvo senovės Lietuvos dažai, palikta Centralizkam Susiv. komitetui.

9) „Tėvynėj turi buti garsinami vardai naujai prisirasziusių ir suspenduotų sąnarių.

10) Ar pripažinti konkursinius \$100 už dvi prisijustas liet. gramatikas ir kuriai isz judviejų pripažinti, jei nors vienai isz jų bus pripažinta, palikti ant nusprendimo literatizkam Susiv. komitetui.

11) J. Terailienei iszmokēti \$50, kuriuos jai pereitą metą Seimas XII pripažino, kaipo pagelbą ir dovaną po jos vyro myriui. Jei ji to nepriims ir reikalaus pilnos posmertinės, prie kurios ji neturi tiesos, jei nieko neduoti.

12) Onai Ukienei isz Plymouth'o kuopos iszmokēti pilną posmertinę.

13) Kuopa gali siųsti ant Seimo po vieną delegatą nuo kiekvienos 10 sąnarių. Jei deszimtis yra ne pilna, tai didesne deszimties pusē skautosi už pilną deszimtį — teip, jei yra 15 sąnarių, ta kuopa gali siųsti tik vieną delegatą, bet jei yra 16 sąnarių, gali buti jau 2 delegatai; nuo 25 sąnarių — 2 delegatai; nuo 26 — 3 del.; nuo 35 sąn. — 3 del.; nuo 36 sąn. — 4 ir tt.

14) Susiv. Prezidentu ir drauge „Tėvynės“ redaktorium bus ta pati ypata.

15) Centralizkas Susiv. komitētas varde viso Susivienijimo rupinsis apie kun. Burbos paminklą.

VI S e s s i j a prasidėjo 9 $\frac{1}{2}$ val. ryto 13 d. Spalių mėnesio. Pirmiausiai kun. J. Žilinska perskaitė rokunda knygiaus a. a. kun. A. Burbos; pasirodo, kad kun. A. Burba yra kaltas Susiv. už ženklelius ir parduotąs knygąs \$154,20c. delto Seimas

nutarė, kad tie pinigai bus kun. A. Burbai į posmėrtinę priskaityti.

Ženklių Susiv. turi sekanti skaitliu: Aukšinių ženklių yra 109 po \$150 kiekvienas.

Paausnotų „ 14 po 30c.

Parupinti sąlyga del ateinančio Seimo palikta Susiv. prezidentui, kursai susiraszys apie tai su vietine Susiv. kuopa arba draugystė.

Spaustuvė, kurią Centr. Susiv. komitetas nupirko del Susiv. yra printa, kaipo Susivienijimui naudinga, į Susiv. savastį.

Vieta ateinančiam XIV Seimui pakirta Waterbury, Conn.

Knigium tapo aprinktas kun. J. Sutkaitis, Pittsburgo klebonas. Pas kasierių negali buti daugiau pinigų per \$2,000,00, jei butu daugiau Susiv. pinigų, turi sudėti į banką kaipo Susiv. loznastį, ant vardų kaseriaus prezidento ir vieno isz peržiurėtojus izdo.

Stovis kasos pagal knigų peržiurė-

tojus nuo pereito XII Seimo iki 3 d. Spalių m. 1898 m.

Nuo senojo kaseriaus printa:	2,500,00
Inplauke mėnesinių mok.	2,318,25

Iszviso	4,818,25
Iszmokėta per tą laiką	3,070,57

Kasoj lieka	1,747,68
Graicziunui paskolinta	100,00

Bondsmanams buvusio kaseriaus paskolinta —	1,134,37
--	----------

I-zviso Susiv. pinigų yra \$2,982,05
Virszinikai laike XIII Seimo:

N. Olsziaskas, seimo prezidentas,

V. Stagaras ir T. Astamskas — sekretoriai.

Prezidentas kun. J. Žilnskas.

Vice prezidentas A. Tepliuszis.

Sekretorius T. Križanauckas.

Izdinikas K. Radzeviczius.

Izdo peržiurėtojai

1) Klimas 2) V. Stagaras.

Vakare, 12 d. Spalių, buvo perstatytas teatras, loszta buvo drama, po vardu „Isz g a m a“, perstatanti sulenkėjusį knigą — kanauniką Lietuvoj. Aktoriai roles atloszė gana smagiai.

Tarpe akcijų ir po teatrui buvo laikytos prakalbos.

13 d. ant „S. L. A.“ delegatų garbės, vakare, Pittsburgo lietuviai iszkėlė puikią parodą ant S a u t h S i d e. Paroda prasidejo nuo lietu-

viszkos szv. Kazimieriaus bažnycijos. Emė parodoj dalyvumą visos Pittsburgo liet. draugystės ir draugystė isz Homestead. Lydėjo parodą keturios orkestros (benai).

Delegatai važiavo kariatose. Ulycijos, kuriomis lietuviai traukė, buvo apstingai apszviecziamos bengaliskomis ugnimis, o gyventojai visur džiaugsmingai sutiko parodaujancius lietuvius. Po parodai buvo balius.

Ant užmėtinėjimų.

Net man dyvai, kaip mažai at- randa „nekantantieji“ isz „Susivienijimo“ ant jo užmėtinėjimų.

Bėgije szitų metų laikrasztij „Lie-

tuvoj“ kasž' kas puse lupų buvo isz- sitaręs, apie kokias ten „neva“ „Susivienijimo“ paslaptis. Mes pareika- lavome, kad aiszkiai, vieszai apie tas

paslaptis pranesztu, kaltinikis nubausime.

Ir ką misliat, skaitytojai?

Paslaptys ēsą szitos: 1) kad vainikas uždėtas ant Washingtono stovylos laike pereitų metų Seimo buvęs su tokiu paraszu: „From the Lithuanian Unitend States, Catholic Societies of Philadelphia to George Washington”.

Tas jug nebuvo jokia paslapis. Paraszė ir vieszai uždėjo, visi matė. Teisybė, nereikėjo raszyti, kad nuo Philados katalikiszku lietuviszku draugyscziu; reikėjo paraszyti, kad nuo „Susivienijimo Liet. Amer.” — czion Philadelphiecziai truputį pasigyre. Delegatai visi tai užtėmijo, bet už puikų priėminą ir paroda, kurioj teisingai visos ir veik vien tik Philadelphijos draugystės dalyvavo; joms už paraszą nieko nesakė. „Tiek to”, — mislio. Taigi, jei czion yr kokia kaltė, tai kalte Philadelphiecziu, o ne kokia „Susivienijimo” paslaptis.

2) Kun. Kaulakis, kaipo buvęs kasos peržiurėtojas, kaltinamas ir visi

kunigai kaltinami, buk žinoję bernai apie blogą „Susivienijimo” kasos stovį, tik ant seimo slėpę. Ir kad J. Miliaucką nerinkę kasieriumi tikdelto, kad anas buvęs kasieriumi „T. M. D.” — Uzmėtinėjimas labai juokingas! Ir asz pasakysiu, jog netik peržiurėtojai kasos, netik kunigai, netik Mahanoy City binieriai, bet patsai J. Miliauckas nežinojo, kaip jo biznio dalykai virs. „Susivienijims” į mensesį po Seimui buvo gavęs nuo Miliaucko chekį ant visų savo pinigų, o Miliauckas ant tų pinigų pas Mahanoy’aus Kayerį buvo užtraukęs skola, kad juos „Susivienijimui” atiduoti, matyt, kad ir po Seimui da pats Miliauckas nežinojo kad jis „Susivienijimui” pinigų negalės atiduoti, nežinojo, kaip jo dalykai virs, nežinojo, kad jį Kayeris apgaus, o ką jau kalbėti apie peržiurėtojus „Susiv.” kasos ir kitus.

Matot tad, broliai — kokius juokingus daro „Susivienijimui” uzmėtinėjimus. Geresnių neturint, turi ir tais pasikakint.

Stovis kasos nuo 23 d. Rugs. iki 1 d. Lapkriczio.

ISZEIGA.

Spalio 18 Megargee Bros už popierą del Tėvynės —	89,08	„ „ Alex Jacobs už peczių ir paipas į spaustuvę.	11,25
„ 20 J. Urbanik randa už namą spaustuvės už Spalių mėnesį.	10,00	„ „ Spindler and Bros už daigtus į spaustuvę	15,00
„ „ P. Mikolaiū už korektų skaitymą.	15,00	„ „ Mary Zailskieniei isz Wilkes Barrių posmertinė jos vyro	150,00
„ „ Zeceriui alga už No. 9 Tėvynės	30,00	„ „ J. Terailai posmertinė J. Windzigelskio į Waterbury, Conn.	150,00
„ 25 Moore Bros už aiškį 2 sykiu į Wilkes Barre del vėz. pjaustyt popierą.	3,00		
„ „ Už langą S. Townend	1,25	Viso iszeigos	474,58

INEIGA.

Spal. 10 Shenandoah, ..	11,50	.. 25 Pittston, ..	5,00
.. 15 Elizabeth, ..	5,00	.. ,, Elizabeth, ..	4,00
.. ,, Scranton ..	13,00	.. 26 Cleveland, ..	3,50
.. ,, Pittsburg, ..	12,50	.. ,, Forest City, ..	22,50
.. ,, Philada., ..	33,00	.. ,, Mahanoy City, ..	1,00
.. ,, Amsterdam, ..	4,00	.. 29 Pittston, ..	2,00
.. ,, Brooklyn, ..	11,50	.. ,, Shamokin, ..	9,00
.. ,, Chicago, T. Melinis	50	.. ,, Minersville, ..	3,50
.. ,, Pittsburg, V. dr.	12,00	.. 31 Philada, ..	12,00
.. ,, Luzerne, ..	12,00		
.. ,, Detroit, ..	16,50	Viso įeigos.	370,00
.. ,, Gilbertville, ..	2,00	In ĩga nuo 27 d. Rugs. iki	
.. ,, Union City, P. Dulis	50	seimui, kuri da nebuvo	
.. ,, Plymouth, ..	13,00	garsinti Tėvynėj.	
.. ,, Waterbury, ..	22,50	Rugs. 23 Pittston, Bl. dr.	15,00
.. 17 Wilkes Barre, ..	12,50	.. ,, Mahanoy Plane, ..	6,50
.. ,, Athol, ..	17,00	.. ,, Glen Lyon, ir Wau.	20,50
.. ,, Newark, ..	7,00	Spal. 1 Homstead szv. J. dr.	8,00
.. ,, Cleveland, ..	22,50	.. 4 Bever Falls, kup.	2,00
.. 19 Pittston, ..	16,50	.. 5 Worcester, ..	9,00
.. ,, Mc Kees Roaks, ..	19,00	.. ,, So. Boston, ..	2,00
.. ,, Wilkes Barre, ..	1,00	.. 7 Ansonia, ..	4,50
.. ,, Pittsburg, ..	13,00	.. ,, Chicago, ..	14,00
.. 20 Cincinnati, ..	4,00	.. ,, Traverce City, ..	9,00
.. 22 Minersville, ..	8,00	.. ,, Union City, ..	25,00
.. 24 Shenandoah, ..	2,50	.. ,, Hazleton, ..	5,00
.. ,, Cincinnati, ..	1,00	.. ,, Plymyuth, Vol. dr.	3,50
.. ,, Mahanoy City, ..	14,00	.. ,, Broad Brook, ..	2,00
			126,00

NAUJAI PRISIRASZE:

Kuopos No.		.. ,, 2 J. Radzevyczius.	28 m.
.. 2 1 F. Mazurkevicius.	20 m.	.. ,, 3 F. P. Lesajus.	25 m.
.. ,, 2 M. Kazakevicius.	25 m.	.. 7 1 K. Moras.	35 m.
.. ,, 3 J. Szukvietis.	23 m.	.. ,, 2 P. Moras.	34 m.
.. ,, 4 B. Szerksznas.	17 m.	.. ,, 3 S. Arlauckas.	38 m.
.. ,, 5 J. Janca.	23 m.	.. ,, 4 K. Arlauckienė.	36 m.
.. 6 1 J. Chmieliauckas	21 m.	.. ,, 5 P. Radzvinavyczienė.	33 m.
.. ,, 2 J. Miliauckas	25 m.	.. 58 1 V. Kukauckas.	25 m.
.. 19 1 V. Ufaekas.	33 m.	.. ,, 2 J. Norbutas	20 m.
.. 39 1 J. Andriukaitis.	31 m.	.. ,, 3 M. Avictienė.	32 m.
.. ,, 2 K. Mickevyczius.	25 m.	.. ,, 4 O. Mikutaitienė.	28 m.
.. ,, 3 A. Sztukauckas.	39 m.	.. ,, 5 J. Botyrius	20 m.
.. ,, 4 M. Žemaitienė.	19 m.	.. 56 1 J. Gaubas.	18 m.
.. ,, 5 J. Grybas.	30 m.	.. 34 1 J. Andriukaitis	31 m.
.. ,, 6 R. Grybienė.	20 m.	.. ,, 2 A. Mickevyczius	25 m.
.. 2 1 M. Radzevyczienė.	26 m.		

Aukos ant kun. Burbos paminklo įėjo į S. L. A. kasą.

Spal. 3 Kun. Krauceziunas.	40,00	Spal. 8 Minersville, szv. Prac.	3,00
„ „ Kun. J. Žiliskas.	25,00		
„ 4 Edvarsville, sz. Ant. dr.	25,00	Isz viso aukų Sus. kasoj	98,00
„ „ Edvarsville, szv. Izid. d.	5,00	„Susiv.“ sekr. T. Krizanaucka.	

I. PASARGA Waterbury, dr. szv. Kazimieriaus (garsinta No. 8 Tėvynės) aukavo ant pamin. kun. A. Burbos „ „ „ 10,00

Todel viso ant paminklo kun. A. Burbos yra \$108. Aukas praszome siusti veikiaus.

II. PASARGA Suspenduotų ir izbrauktų isz „Susivienijimo sanarių sziamė No. da negarsiname, bet izlei-

dome visiems postelkartes su suraszytais vardais. Lauksime atsakymo ir sekancziame, N. tų kurie neužsimokės vardus pagarsinsime.

III. PASARGA Iki sziam laikui sziems agentais „Susiv. L. A.“ izdavėme paliudijimus: Jurgiui Kazakevycziui ir Vincentui Ambrazevycziui, isz Philadelphijos.

Susiv. L. A.

YRA DIDŽIAUSIA IR NAUDINGIAUSIA LIETUVISZKA ORGANIZACIJA. LIETVIS, KURS NEPRIGULI PRIE „SUSIV.“ YRA MENKU LIETUVIU.

Lietuviai, raszykitės prie Susivienijimo patys ir kalbinkite kitus, kad prisiraszytu.

DIDELIS BALIUS SU PRAKALBOMS.

Ant naudos SUSIVIENIJIMO KUOPOS SHENANDORIO,

bus 22 d. Lapkriczio (November) utarnike Rabensono salėje, N. Main str.

Szenadorio giesminikai dainuos lietuviszkas dainas.

Parinkti kalbėtojai isz tolymesnių miestų kalbės apie Susiv. ir kitus tautiszkus reikalus. Kožnas tautietis isz Szenadorio ir Mahanojaus apielinkių privalo naudotis isz progos ir atsilankyti ant zobovos ir prakalbų.

Vyrams įnėjimas 25 e. Moterims už dyką.

Meiliausiai užpraszome visus.

Skaitlius sanariu.

Kuopos N		I-on	I-mo	II ro	pagarbės san.	Suspenduoty.
		Skyriaus seni san.	Skyria na j. nuo 1898 m.	Skyriaus san.		
1	Edwardsville, Pa kuop	6	1	—	—	—
2	Forest City, Pa kuopa	36	7	—	—	15
3	Wanarie ir G. Lyon, Pa.	29	7	1	—	3
4	Elizabeth, N. J. kuopa	16	2	—	—	6
5	Plymouth, V M Vol.	7	—	—	—	—
6	Plymouth, Pa kuop.	36	3	—	1	8
7	Pittston, Pa kuop.	14	9	6	—	4
8	Cleveland O. kuop.	—	52	—	—	3
9	Cleveland, O S Jur.	—	—	—	—	—
10	Philadelphia, Pa kuop.	20	3	—	3	11
11	Waterbury, Conn kuop.	34	10	—	1	6
12	Shamokin, Pa kp	17	1	4	—	4
13	Baltimore Md kp	17	9	—	—	—
14	Pittsburgh, Pa kp	23	6	1	—	6
15	Chicago, Ill kp	19	8	—	—	—
16	Hazleton, Pa kp	7	1	—	—	2
17	Wilkes-Barre, Pa kp	25	2	4	—	3
19	Northampton, Mass kp.	17	5	—	1	2
20	Union, City, Conn kp	56	1	1	—	6
21	Detroit, Mich kp	29	4	—	—	—
22	Bridgeton, N. J. kuop.	5	1	—	—	2
23	Amsterdam, N Y kp	8	—	—	—	—
28	Luzerne Borough, Pa kp	23	1	—	—	—
29	Richmond, Va kp	2	—	—	—	1
30	Seranton, Pa kp	24	5	1	—	—
31	Mahanoy City, Pa	26	3	—	—	9
32	Athol Mass, kp	34	—	—	—	4
33	Ansonia, Conn kp	9	—	—	—	3
34	S. Boston Mass Vitauto	12	4	—	4	2
35	Pittsburgh, Pa Vitauto	13	4	3	—	3
36	Cincinnati, Oh S. Kaz	4	4	—	3	1
37	S Brooklyn N Y kp	5	—	—	—	1
38	Brooklyn, E D N Y kp	24	1	—	—	10
39	Mckees Roaks, Pa kuop.	14	22	—	—	—
40	Newark, N J kp.	13	—	—	—	3
41	Brighton, Mass S Juoz.	—	—	2	—	—
42	New York City, kp	—	—	—	—	—
43	Philadelphia, S Juoz	62	4	—	—	4
45	Homstead Pa S Juoz	17	—	—	—	—
46	Pittsburgh Pa S Juoz	18	5	1	—	—
49	Gilbretville, Mass.	—	5	—	—	—
50	Mahanoy Plane, Pa. kp.	12	—	—	—	1
51	Shenandoah Pa kp	9	10	2	1	3
52	Minersville, Pa kp	17	6	—	3	3
53	Terville, Conn kp	3	—	—	—	—
56	Traverse City, Mich	13	3	—	—	1
57	Broad Brook, Conn kp	3	1	—	2	—
58	Worcester, Mass kp	6	8	—	—	—
59	Mt Pleasant, Pa, kp	1	—	—	—	3

Kuopos N		I-mo Skyriaus seni san.	I-mo Skyriaus nauj. nuo 1898 m.	II-ro Skyriaus san.	pagarbės san.	Suspen duoty.
60	S Boston. Mass kp.	5	2	—	—	—
61	Beavere Folls, Pa. kp	4	—	—	—	—
62	Pittston, Pa. Blaivystės	21	15	—	14	—
63	Cincinnati, Oh. kp.	4	8	—	—	1
64	Grand Rapids Mich kp.	—	4	—	11	—
65	Scranton, Pa. Liet. Sunų	—	40	—	—	—

LIETUVISZKAS KESZ SZTORAS.

Valgomų ir kitokių gyvenimui reikalingų daigtų. Parduodam labai pigiai.

ant **419 W. Main ulyczios,
Plymouth, Pa.**

Vyrai ir moterėlės! katrie gyvenat ap-
linkinėj arba katrie esate czion atvažiave.
Atsilankykite, o užczėdysite savo graszj.

Valdytojas sztoro J. ŻUKAUCKAS.
Pardavėjas, A. MASLAUCKAS.

JURGIS REKUS ir KOMP: užlaikom GRABORYSTE.

Parsandom „keridzius“, „bo-
ges“ ant laidotuvių, veseilijų,
kriksztynų. Atliekam viską
kuopigiausiai.

JURGIS REKUS & Co.
88 S. MEAD str.
WILKES-BARRE, PA.,

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota*

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
dos už rupestringą, tei-
singą ir artistizką isz-
dirbimą.

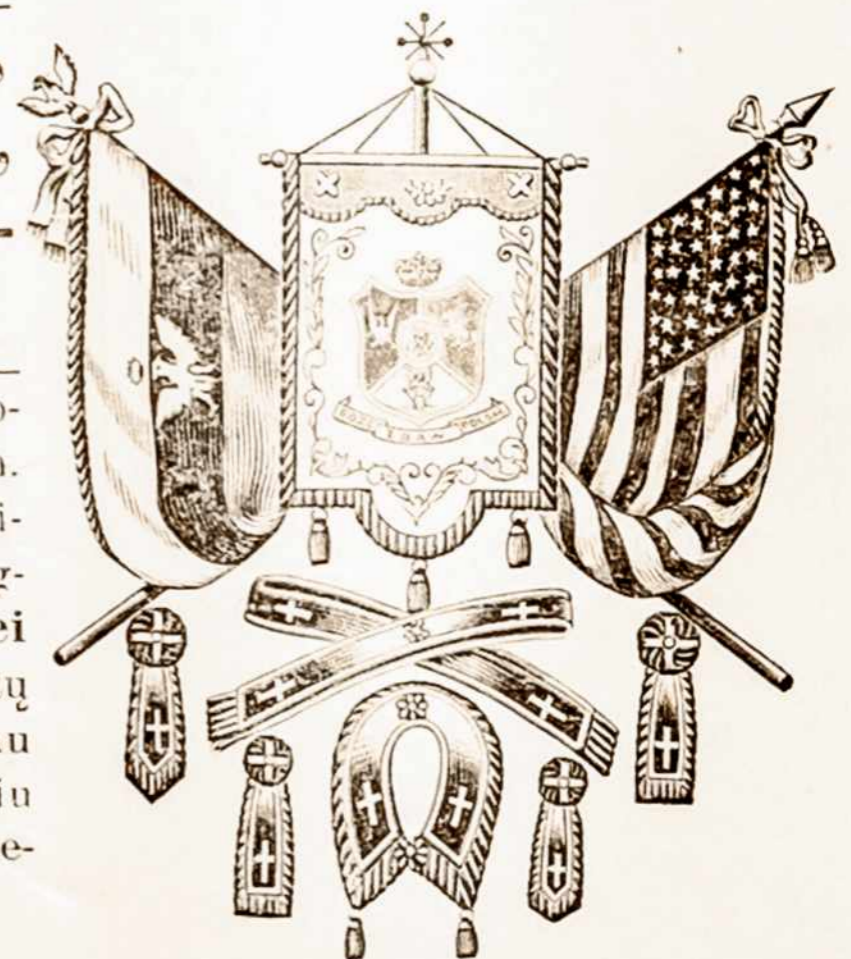

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikszti guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszciaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
užsiimdama iszdirbimais igijau
geriause praktiką ir dėl to galiu
wiską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

SPAUSTUVE.

„Sisiv. L. A.”

Žinot, broliai lietuviai, kad „Susivienijimas” turi savą spaustuvę!

Taigi, jeigu kuriems reikia kokių plakatų, tikiety, bilų. Norite atspaudinti konstitucijas, knygutes ar szeit kokį rasztą; atsiųskite pas mus!

Padasysime pigiai, gražiai ir greit!

Pelnas nuo mus spaustuvės eina ant lietuviystės reikalų.

Adresas: „S. L. A.” printing office.
1b 1053. Plpmouth, Pa.

Siakanczios knigos galimagauti S. L. A. Spaustuvėj

Budas senovės lietuvių ir žemaičių	50c.
Istorija Europos	15
Kražių skerdynė	5
Padėjimas lietuvių tautos rusų viesspatystėj 3 (Ta pati kniga maskoliszkoj kálboj)	\$1,00
Kristijono Donelaiczio rasztai (eilės)	40
Medega mūsų tautiszkaik vaistiniškystai	40
Medega Sim. Daukanto bijografijai	80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorijos)	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eiles Mairionio)	15
Kanklės, (eilės ir dainos)	15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės)	15
Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos)	15
Zentas del parodos (komedija), vertė Sel.	15
Nesiprieszink, (komedija)	10
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai	50
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai	1,00
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai	25
Istorija szventa seno ir naujo įstatymo	50

Norėdami gauti sziais knygas kreipkites į rėdystę „Tėvynės“ ant adriso:
Tėvynė, Bx. 1053, Plymouth, Pa.

K. Radzeviczius

Puikiausia visam Shenandoah'ij
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDŽIAI, o teip visada szalti dykai.
Gėrausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI pirmos klasės.
Prieštam kožas lietuvys ras SZIRDINGA RODA kiekvienam reikale.
O ir PINIGUS MAINO ir siunčia į LIETUVĄ ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA

Vienatinė Lietuviszka Aptieka! TRAJANKA!

Lewis'o Lietuviszka Trajanka Privato rastis kiekvioroj lietuviszkoj darbininko stuboj.
Mus Trajanka yra svarbi naminė liek.rsta, kuria Lietuviai jau per ilgus metus yra vortoje ir daugumas žino jos vertę. Mus Trajanka susideda iš czystų žolių ir sėklių, o prieš tam dailiuos blekiniuos baksukuos sudėta 50c, baksukas arba per 1 acetą 60c.
Mes prilaikom visokių naminųjų ir patentavų liekarstų bei visokių žolių ir šaknų galimą pas mus gaut. Liekarstas siunčiam in visur. Jeigu reikalauji ko nors, raszyk pas mus, mes suteiksim jum broliszka rodą ir apturėsi greitą atsakymą. Mano adresas.

P. W. BIERSTEIN AND CO.
SHENANDOAH, PA.

ANTANAS A. JOCIS.

Office 1312 Filbert str.

Užsiima visokiomis civilnomis ir kriminaliszkomis provomis, visuose suduose.
Provas už suzeidima prieš kompanijas paima varyti už dyka ir visuose miestuose. Parupina ukėsiszkas (citizenship) popieras ir „Charters“ del draugystių ir kliubų. Išdaro visokius dokumentus, paraso aplikacijas arba praszymus ir gromatas. Dalias, skolas atjieszko, parduoda ir parandavoja namus ir iszrenka randas. Intraukia į apsaugojimo kompanijas nuo ugnies ir gyvasties (fire and life insurance).

Taipogi iszsiunčia pinigų į visas svieto dalis greitai ir pigiai.

Privatiszkas gyvenimas --- 240 South Broad str. Philadelphia Pa.

Ukininkas!

Mėnesinis lietuviszkas laikrasztis, paszoętas reikalams Lietuvos ukininkų. Kasztuoja 4 markes. Amerikoj 1 dolerį.

Varpas!

Yra tai moksliszkas ir literatiszkas laikrasztis, iszeinas Prusu Lietuvoj, sykį į du mėnesiu. Kasztuoja 4 mark. Amerikoj 1 dolerį.

Norėdami gauti tuodu laikraszeius raszykit ant adreso:

S. LAPINAS
TILSIT, OSTPR.
GERMANY.

Tevynes Sargas

Mėnesinis laikrasztis paskirtas lvasiszkam ir medegiszkam Lieuvių tuotos uzlaikymui per jos upszvietimą, iszeina Tilzeje. Amerikoje kasztuoja 1 dol. su prisijuntimu. Raszykit pas:

HERRN SAUNUS,
TILSIT, Wasser str.
OSTPREUSSEN.

Susivienyjimo L. A. Centraliszkas Komitetas:

Prezidentas

Rev. J. Zilinskas, Box. 1053

Plymouth, Luz. Co., Pa.

Kasierius

Kaz. Radzevyczia,

121 E. Centre str. Shenandoah, Pa.

Vice-Prezidentas

A. Tepliuszis,

177 N. Main str. Pittston, Pa.

Sekretorius

T. Krizanauckas, P. O. Bx 1053

Plymouth, Luz, Co., Pa.

Kasos apiekunai:

V. Stagaras
Shenandoah, Pa.
Klimas
Pittston, Pa.

Adresai Susivienyjimo kuopų.

1. Edwardsville, Pa. dr. szv. Ant. S. Tamulis, Bx. 379,	10. Philadelphia Pa. „Susiv.” kp. V. Ambrozevyczia 1944 S. Tenth St.
2. Forest City, Pa. sz. J. sz. Ant. draug. ir kp. Mot. Deltuva Bx. 581	11. Waterbury, Conn. „Susiv” kp. Jonas Teraila 12 John str.
4. Elizabeth, N. J. „Susiv.” kp. Rev. B. Žindzius, lithuanian Church.	12. Shamokin, Pa. szv. Jurg. dr. Silv. Bruožis 201 Franklin str.,
5. Plymouth, Pa. Volonez. dr. J. Pauksztys Bx. 1018.	13. Baltimore Md. sz. Kaz. kar. B. Mažeika, 310 S. Entaw str.,
6. Plymouth, L. Co. Pa. Sus. kp. K. Nienius, Bx. 1006.	14. Pittsburgh, Pa. „Susiv.” kp. Jurg. Murauckas 2801 Penn. Ave
7. Pittston, Pa. „Susiv.” kp. V. Gradeckas, 189 N. Main Str.	15 Chicago, Ill. „Susiv.” kp. S. Abromavyczius 924 - 33rd str.
8 Cleveland, Ohio. kuopa M. Sacevicze 21 Ohio str.	16. Hazleton, Pa. „S.” kp. v. Vyt. Jenulevyczia 601 E. Diamond str
9. Cleveland, O. dr. szv. J. P. Skunskis 809 St. Clair str.	17 J. Wilkes-Barre, Pa. „Susiv.” kp. Vinc. Trapėnas. 88 South Mead str.

19. Northampton Mass. „Susiv” kp.
J. Jaskevyczius, N 52 Holyoke st	41 Brighton Mass. Juzap. dr,
T. Kupstas 66 Market str.
20. Union City, Conn. „Susiv.” kp.
Ign. Grieszius Bx. 113.	42 New York City „Susiv” kp,
Pran, Dambrauckas 63 Chrystee str.
21. Detroit, Mich. „Susiv.” kp.
F. Strakalaitis 1796 Mich. Ave.	43 Philadelphia, Pa, Szv Juoz dr,
Teof. Dudis 943 S. 2nd. str.
22. Bridgeton N. J. „Susiv.” kp.
Ch. Konstatinavyczia 66 Cohausey st	45 Homstead Allegheny Co. Pa,
Szv Juoz dr, J. Aucezė b 149
23. Amsterdam N. Y. „Susiv.” kp.
Stasys Gaska, 159 E. Main str.	46 Pittsburgh, Pa, Sz, Juoz dr
Vincas Kudzius 2743 Carson str S S
24. Glen Lyon, Pa. Keist. kp.
Juoz. Auskys Bx 165,	48 Yonkers, N. Y. kp.
Vin. Dapszis Clinton
Place, No. 127.
28. Luzerne, Borough, „Susiv” kp
A. Vaitulionis, Bx 281,	49 Gilbertville, Mass.
Benediktas Wicziauskas bx. 243
29. Richmond, Va. „Susiv” kp.
F Scher, 202½ Denny str,	50 Mahanoy Plane, Pa. kp.
T. Vilkaitis, Bx 31.
30. Scranton L. Co. Pa, kuopa
Mich. Noruszis 602 Theodore str.	51 Shenandoah Pa, kp.
Rev. A. M. Milukas,
31. Mahanoy City, Pa. „Susiv” kp.
Ant. Danisevyczia, 18 W. Mahanoy st	52 Minersville, Pa. kp.
T. Astramskas Bx. 200
32. Athol Mass. „Susiv.” kp.
J. Braszkys, Bx 885,	53 Terrville Conn. kp.
Wil. Gilevyczia b. 158
33. Ansonia, Conn. „Susiv” kp.
Butkauckas, 50 Jersey Str.	56. Traverse City, Mich. kp.
R. Gaubas P. O. b. 194.
34. South Boston, Mass. Vyt. dr.
M. Alianckas 1 Baldwin str.	57. Broad Brook, Conn. „Sus.” kp
M. Poltanavyczia.
35. Pittsburgh, Pa. Vyt dr.
J. Vitkauckas 2808 Sarah. str. s. s.	58. Worcester, Mass. kp.
A. Kamarauckas, 457 Millbury str.
36. Cincinnati, O. szv. Kazim. dr.
M. Masolas 1 E. Liberty str	60 So. Boston, Mass., kp.
So. Alenskas, 1 Baldwin str.
37. South Brooklyn N. Y. kuop.
Juoz. Giegrnas 324-20th str.	61 Beaver Falls, Pa. kp.
J. Avieta 424-13 th str.
38. Brooklyn E. D. N. Y. kuop.
J. Moliuszis 73 Grand str.	62 Pittston, Pa. Dr. Blaivystės,
Mat. Dervinis N. 258 Botler Str.
39. Mc Kees Roaks, Pa. kuopa
Mot Szlekys, Bx 194	63 Grand Rapids, Mich.
S. Daukanto kuopa.
40. Newark N. J. szv. Jurg dr.
Domin. Sziopis 156 Orange str.	Pranas Stank. 223, 11-th str.
	64 Cincinnati, O. kuopa
P. Stank 223, 11th str.
	65 Scranton, Pa B. dr. Liet. Suny.
Ad. Szilingis, 142 Morris Crt.

M. III, Nr. 11

Sėvynė
Organas
S. L. A.

Sėvynė
Literatūra

In mokslų ir mokslo su norais placelais
Jis angų garbės atdarys!
Jis varlę Lietuvos apdangų spinduliais!
Jis mūsų diuvyrių lopszys!

HARPER & BROS. N. Y.

LAPKRITYS ————— 1898 M.

Entered as Second class Matter at the Post Office at Plymouth, Pa.